St. 26. V Gorici, 30. junija 1882. Tečaj XII.

„Soča“ izhaja vsak petek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . f. 4·40
Pol leta . . . . . „ 2·20
Četvrt leta . . . . . „ 1·10

Pri oznanilih in prav tako v „*poslanicah*“ se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ „ 2 „
6 „ „ „ „ 3 „

Za veče črke po prostoru.

SOČA

Posamesne številke se dobivajo po 8 kr. v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici, blizo „treh kron“. na starem trgu; in nunski ulici; v Ajdovščini pri trgovcu g. Dolencu

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Hilarijanski tiskarni, naročnina pa opravništvu „Soče“ Via Rabatta (Rabatišče) št. 20.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Poziv!

Onim p. n. naročnikom „Soče“, ki niso še plačali naročnine prvega pol leta, smo danes dolg na napisu zaznamovali z rudečnikom, ter vljudno prosimo, da se nam isti znesek nemudoma dopošlje.

Ob tej priliki se obračamo do vseh prijateljev našega lista s prošnjo, da bi blagovolili nas tudi nadalje podpirati in list po moči na vse kraje ože domovine v veči meri razširjati med ljudstvom. Manj premožnim kmetom in rokodelcem po dogovoru ceno tudi znižamo, s srčno željo, da bi se narodna zavest na široko probujevala na podlagi poduka. Ne gledé na dogodke, ki se od dne do dne vrsté po sedanjem kulturnem svetu, preobračajo se stvari tudi v Avstriji mnogostransko, in kar je v največo spodbudo, širi se spoznanje, da jo je treba kreniti na boljše poti tudi v blagor ljudstva na široko, potem ko so dosedaj takó imenovani „liberalni“ zastopniki skrbeli samo za pomnoženje kapitala tam, kjer — je že bil. Za poboljšanje gmotnega stanja so vneti sedanji naši zastopniki z dunajsko vlado vred.

Ali za politične pravice zlasti Slovence čakajo še hudi boji, zató ker imajo ravno oni hude sosede in notranje nasprotnike, ki hočejo dan na dan druge narode, zlasti Nemce proti nam slepiti in zbegavati. Nasproti lažem je treba resnico razkrivati in hudobne naskoke pobijati.

Na Primorskem pa nimamo samo podvojenih sovragov vjvplivu ustavoverskih Nemcev, večinoma uradšnikov iz te vrste, in z lepim, pa krivim imenom krčenih laških „liberalcev“ ali „napredujakov“, ampak na Goriškem, Tržaškem, kakor v Istri smo ravno Slovenci tudi s tržaško vlado v velikem nasprotji. Ta vlada ima druga načela, kakor dunajska proti Slovencem, in zato se nam je vedno bati, da bi nam naših želj in opravičenih zahtev ne prekriževala tudi na dalje.

V jeseni bodo na Goriškem volitve v deželni zbor, in tu zatrdno vemo, da ne bomo imeli gladke poti, tudi ko bi med nami samimi vse drugo v redu bilo. Zató se nam je napravljati in oboroževati do časa; orožje pa imamo v domačih listih v prvi vrsti. Po listih moramo nevarnosti razkrivati in poročati, kdo bi bil najsposobneji in najvredneji, nas zastopati v tej imenitni dobi. Po Kranjskem Slovenci napredujejo, ker jim vsaj dež. vlada ne dela zaprek; pri nas pa je opravičen strah, da bo nam vlada tržaška vsiljevala take zastopnike, ki bi ne delali ali ne mogli delati za naše pravice, za naš blagor. Povsem tem je torej potreba, da po skupnem glasilu, po „Soči“, izvemo, kje nas hočejo nasprotniki v soglasji s trž. vlado prehiteti. In zato se priporočamo našim prijateljem, da zavednost med ljudstvom širijo in vse takó vredé, da bo vsaj v vsaki vasi domače glasilo za potrebo razširjeno in narod budilo.

Opravništvo in uredništvo „Soče.“

Deželni zbor goriški

4. seja 27. junija.

Prične se seja o 5. popol. Ko deželni glavar sporoči, da se je Nj. vis. nadvojvoda Albreht iskreno zahvalil za namenjeni pozdrav po posebni deputaciji, in da obžaluje, da zarad premnogih opravil ni imel prilike deputacije dež. zbora sprejeti, so poslanci stojé zahvalo poslušali. Dež. zbor se vabi od nadškofije jutri v prestolnico k črni maši po smrti cesarja Ferdinanda. Dež. glavar prebere potem naznanilo c. kr. namestnije tržaške od 17. t. m. št. 8670, da je cesar potrdil postavo o vstvaritvi nekoliko novih občin v sežanskem okraji, sprejeto od dež. zb. 29. agošta 1881).

Z istim dnevom št. 8669 naznanja trž. nam., da je od cesarja potrjena postava gledé na to, da se most čez Sočo med Bovcom in Čezsočo uvrsti med skladovne.

Več peticij se izroči dotičnim odsekom.

Vladni zastopnik baron Rechbach v slov. in ital. jeziku poroča to-le: „V odgovor na interpelacijo častnega poslanca Faganela od 21. jun. (t. l.) imam čast v imenu vlade oznaniti, da obravnave zarad delanja Dunajske ceste čez potok Oseljanšček se brez odloga započnejo.

Dr. Tonkli prebere na to naslednjo interpelacijo: Zdihavalo je in hrepenelo slovensko ljudstvo po Goriškem mnogo let po vpeljanji javnih zemljiščnih knjig za Goriško, izraževalo svoje dotične želje po politiških društvih in podajalo peticije do deželnega zbora in do vlade, da bi se tej obče čutjeni potrebi v okom prišlo.

Tudi deželni zbor Goriški je bil priznal to potrebo in sprejel že v letu 1869 dotično postavo za vpeljanje javnih zemljiščnih knjig v naši deželi, katera pa ni bila zadobila najvišega potrjenja. Pozneje je bila predložila vlada sama novo postavo, katero je sprejel deželni zbor, in ta je bila potrjena in razglašena v deželnem zakoniku za Primorsko dne 5. novembra 1874 št. 2.

Upati je bilo, da se bodo vsled te deželne postave koj vpeljale toliko zaželene zemljiščne knjige in s tem uredile posestne in lastninske razmere nepremakljivega premoženja in ob enem pripomogło v povzdigo realnega kredita.

Preteklo je od tiste dobe po celih šest let, in h koncu gre že sedmo leto, pa večinoma vendar še niso vpeljane zemljiščne knjige; stvar gre polževo pot in to zaradi tega, da se niso ustanovile za vpeljanje javnih knjig posebne komisije, da se tudi ni pomnožilo pri c. k. okrajnih sodnijah sodniško osebje, marveč v Tomina in Ajdovščini skrčilo za enega pristava v vsakem rečenih okrajev, in pa, da se je do sedaj le premajhna vsota denarjev v ta namen odločevala. Ako je bila nujna in silna potreba vpeljati brez vsakega odloga zemljiščne knjige v kakem sodniškem okraji, bila je in je še ta potreba v toliko večji meri v Bovškem c. k. sodniškem okraji, v katerem daje zemlja tako malo pridelkov, da se ž njimi ondašnje prebivalstvo prirediti ne more, in zarad tega so prisiljeni vsi krepki in zdravi moški prebivalci tega okraja po sedem do devet mesecev na leto nositi po obširnem našem cesarstvu kramo, in si prislužovati s popotno kupčijo toliko, da sebe in svoje družine preživljajo. Ti popotni kupčevalci potrebujejo toraj največ kredita in sicer realnega kredita, da zadobijo za kupčijo potrebnega denarja po cenih obrestih, ker drugače so prisiljeni previsoke obresti za izposojeni denar plačevati, kar krči njih dobiček in jih dostikrat celo obuboža. Pričakovati je bilo toraj, da se bodo najprej v Bovškem sodniškem okraji vpeljale brez vse zamude zemljiščne knjige, ker jih je bilo in je v tem okraji največa potreba.

Ali — zares žalostna prikazen — to se ni zgodilo, akoravno ni v tem okraji za vpeljanje zemljiščnih knjig nikakih niti naj manjših zadržkov, ker z ozirom na faktum, da v goriških tabularnih knjigah ni najti skoro nič hipotek, na Bovškem je skoro najlaže vpeljanje novih zemljiščnih knjig, ker prenašanje hipotek iz tabularne knjige v zemljiščno knjigo ne dela nikakih zaprek.

LISTEK.

Leto dni med Slovaki.

(Dalje.)

Mislim, da bi ne bilo potreba posebe poročati o vsakem stoletji, kako se je godilo Slovakom, ker ne spisujem popolne zgodovine, zato naj navedem naj imenitnejše dogodbe, ktere so se godile od XII. stoletja počenši; to je stoletje, v kterem so si jeli pri dobivati razne tako imenovane zgodovinske stanovske sloboščine Magjari in Nemci. V tem tekmovanji za stanovske predpravice bodemo spoznali, kako je postalo magjarsko plemstvo; vrhu tega bo razvidno, zakaj se ni moglo razviti slovaško plemstvo ali pa kaj tacega, in zakaj se tudi Slovaki niso mogli razvijati v slovanskem demokratskem značaji, kar seveda ni bilo mogoče pod tedanjo magjarsko upravo. Po takem bodemo videli naposled, zakaj si niso Slovaki mogli pridobiti nikakoršnih zgodovinskih privilegij, zakaj niso Slovaki sankcijonovan narod, kakor n. p. Magjari. Ako bi se Slovaki razvijali po svoje v svojem značaji, mogli bi doseči vse, kar je potreba za narodno razvijanje, ali da bi se ravno tako plemstvo moralo tudi pri njih razviti, kakor pri Magjarih, ni da bi bil naravni nasledek, njih demokratskega značaja, ampak sploh tedanjega evropskega zahodnega stanovskega razvijanja in razlikovanja. N. pr. Srbi so še danes brez plemstva.

V XII. stoletji so se začele na Ogerskem imenitne spremembe v narodno gospodarstvenem oziru: država še sicer ni bila urejena v svojem organizmu, zlasti kar se tiče zemljišča, ni še bilo določeno, kaj je moje, kaj tvoje. Zdajci oživi za Magjare ius terrestrale. Na konci XII. stoletja in na početku XIII. stoletja dajali so Magjarski kralji zemljo v dar tistim Magjarom in Nemcem, kteri so se hrabro borili zoper češkega kralja Otakarja (1264. in 1272.), kajti Nemci so bili Magjarom zvesti zavezniki. Ti deležniki kraljevske milosti so dobivali v oblast ne samo zemljo, ampak tudi mesta, vasi in prebivalce, kterim so postali gospodarji in sodniki. Mala moč teh kraljevskih obdarjencev je naraščala polagoma, njih imenitnost se je povečavala: iž njih so postali magjarski plemenitniki, tisti grofje in baroni, kterih je sila mnogo na Ogerskem, kajti kdor je prejel od kralja kos zemljišča za darilo, postal je ipso facto plemenitnik. Ti plemenitniki so si podvrgli zopet druge prebivalce ter so jim oblastovali v vseh zadevah; za svoja dejanja so bili odgovorni samo kralju, a ne narodu. Med sabo pa so bili plemenitniki sami svoji sodniki. Plemenitniki so tedaj imeli glede na svoje podložnike ius terrestrale, ius dominale in ius gladii torej neomejeno in vso oblast nad kmeti. Določevali so kmetom desetino in smeli so jih obsojati na smrt. Še l. 1692. se je zgodilo, da je smel magjarski plemenitnik kmeta na smrt obsoditi.

Takih stanovskih pravic niso imeli Slovaki, ampak samo Magjari in Nemci in njih nemške občine, ktere so imele neko visto avtonomije. In to je bilo zopet naravno, ako pomislimo, da so Magjari z nemško pomočjo zatirali Slovake že od nekedaj

V tem zgodovinskem razvijanji tiči vzrok, zakaj so Slovaki ostali brez plemstva in zakaj so ga dobili samo Magjari; zakaj so vstali Slovaki brez tako imenovanih zgodovinskih predpravec, ktere so velik dobiček, velika pomoč za daljnjo vspešno materijalno in duševno razvijanje. To je edini vzrok, da se še dan danes razcvita in razvija v Slovakih narodno pesništvo ravno tako, kakor v Crnogorcih, ker še niso pretrgali svojih nekedanjih tradicij, ker jih ni spreminjala vnanja kultura, tista vnenja kultura, ktera polagoma uničuje tradicijo in prinaša narodu nove duševne zamene. Pri Čehih n. pr. p. je že minila doba narodnega pesništva, ker so Čehi živeli v drugačnih razmerah, kajti k češkemu plemenu prištevamo Cehe in Slovake; češki narod govori v dveh dijalektih, v češkem in slovaškem. Češki dijalekt so si izvolili pisatelji za pisni jezik. Češki narod s slovaškim dijalektom so si podvrgli Magjari, zato so Slovaki res brez nacijonalne enote, ker so že zgodaj bili odtrgani od češkega naroda. Za češko celokupnost je to velika škoda v političnem in literarnem oziru, ker vemo, da so si tudi Slovaki svoje narečje prinarejali za pisni jezik, in ga tudi res pišejo, kar je škoda truda in časa: Miklošič, Laulehre, prva izdaja 1852.; Stamm bildungslehre 1879. Zato si prizadevajo češki pisatelji, zlasti novine Moravske Orlice, naj bi ponehal ta literarni duvalizem, in mesto njega naj bi bila literarna enota, kakor je utrjena v češkem plemenu in jeziku. (Dalje prih.)

Tudi ni znano, da bi se bilo pri Bovški c. kr. okrajni sodniji v tej dobi kedaj skrčilo sodniško osobje, nasproti pa je znano, da ni ta sodnija po nikakem s sodniškimi opravki preobložena, in bi bil imel toraj načelnik c. kr. okrajne sodnije v Bovcu časa dovolj za vpeljavo tako potrebnih zemljiščnih knjig.

Pri vsem tem pa ni bila do danes vpeljana pri rečeni c. kr. sodniji kot le ena zemljiščna knjiga in sicer za katastralno občino Koritnico od 1. novembra 1878, in še ta ni bila vpeljana od sodniškega načelnika, ampak od druge sodniške osebe.

Gledé, da ta zgledna zanemarjenost vpeljanja zemljiščnih knjig v Bovškem sodniškem okraji hudo škoduje interesom ondotnega prebivalstva, ker ono se ne more posluževati realnega kredita in mora torej za izposojene denarje plačevati visoke obresti; gledé, da gre tudi v drugih sodniških okrajih, posebno v okolici goriški in v Tominskem okraji vpeljanje zemljiških knjig prepočasi od roк, in da je torej treba za te okraje pomnožiti sodniško osobje in pa letne vsote za pokrivanje dotičnih stroškov da pride naposled prebivalstvo teh okrajev do uživanja dobrote zemljiščnih knjig, stavijo podpisani do visoke c. kr. vlade po zborovem predsedništvu vprašanje:

1. Ali je znano visoki c. kr. vladi, da se je v Bovškem c. k. sodniškem okraji vpeljava zemljiščnih knjig popolnoma zanemarila, in ali je je volja odstraniti nemudoma vzroke te neprilike?

2. Ali misli visoka vlada, vstrezaje opravičenim željam prebivalstva Bovškega, Tominskega in Goriškega okraja, nemudoma odstraniti vse zapreke, ki se ustavljajo nagli vpeljavi zemljiških knjig ter odločiti zadosti sposobnega osebja in potrebnih vsot v založbo dotičnih stroškov, da se bo moglo uvědenje omenjenih knjig v najkrajši dobi dognati?

Sledé podpisi slov. poslancev.

C. kr. vlade pooblaščeni zastopnik pravi na to, da bo interpelacijo izročil v. vladi, in da bo dal odgovor o svojem času.

Na dnevnem redu je najprej predlog dež. odbora o spremembi §. 15. pravil deželne kmetijske šole, sprejetih v seji 6. sept. 1881. Po tem §. bi, ko bi šola kakor si bodi prenehala, o njej in njenem premoženji razpolagala samo dežela in c. kr. kmet. društvo. C. kr. kmet. ministerstvo pa zahteva, da bi se v takem slučaji dežela, in kmet. društvo skupno sporazumeli s c. kr. vlado, kakó naj bi šola in njena vrednost služili pospešovanju kmetijstva. Posl. Gasser je o tem dostavku v imenu dež. odbora poročal, in dež. zbor je gledé na vladne zasluge in podpore popravo tudi enoglasno sprejel.

Dr. Abram prebere kot 2. točko dnevnega reda prošnjo trgovske zbornice goriške za podporo obrtnijski šoli v Gorici. Dež. odbor po tem poročilu podpira prebrano prošnjo z namenom, da bi se lani ustanovljeni obrtnijski šoli dovolilo tudi letos 600 gold. podpore iz dež. zaloga, toda s pogojem, ako se more šola obdržati tudi v prih. šols. letu s podporo c. kr. vlade, mesta Goriškega in kupčijske zbornice. Ta omejivni predlog se sprejme enoglasno. Naj ponavljamo tudi danes, da ta nova šola je silno zanemarjena, skoro nič učencev je ne obiskuje. Osnovana pa je samo na podlagi ital jezika, dasi je edina te vrste v Gorici, tedaj tudi za sinove slov. staršev.

Posl. Gasser prebere potem poročilo in predlog dež. odbora o razširjenji poslopij bolnišnice milosrčnih bratov, z namenom, naj bi dež. zbor sklenil: 1. da se odloči 10500 iz občega zaloga ubogih za razširjenje sedanjega poslopja imenovane bolnišnice; 2. naj se pooblasti dež. odbor, da skrbi za rečeno povečanje prostorov s tem, da se obe strani sedanje bolnišnice primerno podaljšati takó, da boste segali v srednje dvorišče. Dr. Maurovich ni v bistvu proti takemu sklepu, on predlaga samo, da naj se prizidavanje izvrší, potem ko preišče sanitarna komisija, od dež. odbora imenovana, poslopje in potrebe, da utegne dež. odbor odločiti se za zidanje po zaslišani presodbi strokovnjakov. Tudi naj se dež. odboru naloži, da se po izvršenem prizidanji pogaja z vodstvom vsmiljenih bratov za skrčenje ali nižo ceno, kot je vsakovrstnim bolnikom stavljena za vsak dan, in ki se mora plačevati iz dež. zaloga, oziroma od občin. Dr. Tonkli se strinja z drugim predlogom dr. Maurovicha, pa ne s prvim. Posl. Gasser trdí, da komisije so že preiskovale in presodile, kar je bilo potreba, in se je dež. odbor tudi po teh ravnal, ker je še le potem odločil se, priporočevati omenjeno vsoto. Manjše takse za bolnike pa ne bo možno zlahka doseči, ker ta bolnišnica stavlja takó majhne stroške bolnikom, kakor morda nobena druga v Avstriji. Ni proti temu da bi se ne pogajalo, ali upanja ni na to stran. Pri glasovanji se vsota, od dež. odbora določena, sprejme enoglasno; in naposled se sprejmeta tuda oba predloga dr. Maurovich-a, prvi z večine glasov, drugi enoglasno.

Posl. Gasser poroča o spremembi cestne postave od l. 1868 zastran ceste Robič-Log. Dosedanja cesta pelje skoz Kred proti Borjanu in Bergiuju; novi kos pa bi, nazaj gredé, peljal od Potokov nekoliko nad Kredom naravnost naprej do Staro-Sela.

O tej točki se vname živahna razprava. Posl. Pagliaruzzi kaže v dolgem govoru o nepriličnosti nove črte, ker bi se dva kraja minila in bi se vsled tega zlasti Kredu, veliki občini, krivica godila. Dr. Tonkli popravlja razloge predgovornika in pojasni, da Kred je zares velik. pa oni del, katerega zadene, ni tolik, kakor vsi kraji, ki spadajo pod Kred. Pobija še na več stranij predgovornika. Poročevalec Gasser posebno opomni, da bi se oni kraji v veliki večini ne bili oglasili za novi kos, ko bi jim ne ugajal iz raziogov, da so navezani tudi za vožnjo žita od Gorice in ne iz Starega mesta (Cividale). V tem se vjemata Tonkli in Gasser. Po podvojenih razkazavanjih nasprotnih mislij se sprememba postave sprejme, in sicer tudi v poslednjem branji; proti je glasoval edino posl. Pagliaruzzi.

Dr. Abram poroča v imenu pravnega odseka o prošnji občin Kronberg in Loke, da se med skladovne uvrsti cesta od Solkana skozi Kronberg proti Šempasu. Predlog je sprejet enoglasno.

Dr. Tonkli vtemeljuje v ital., potem v slov. jeziku svoj predlog zastran prenaredbe nekaterih določb deželnega volilnika, in se izroči na Tonklijev nasvet pravnemu odseku v pretres gledé na obliko predloga.

Po teh točkah sledé poročila finanč. odseka. Poročevalec je povsod dr. Tonkli. O tem prih.

Dopisi.

Iz Kobarida, dne 23. jan. (Nadvojvoda Albreht — Glavar — Ugonálica — Nauk — Zagovor.) V četrtek 22. t. m. zvečer je bil naš trg z narodnimi in avstrijskimi zastavami ozaliśan in razsvetljen; imel je priti k nam Nj. ces. visokost nadvojvoda Albreht. Ob 8. uri 20 m. so topiči naznanjali prihod vis. gospoda.*) Pričakovali smo ga pred gostilno „Pri pošti“, kder je imel izstopiti. Tu so se mu predstavili: najprej nam. svetovalec glavar Šemerl, potem občinski zastop, pr. g. dekan, fin. komisar in žandar. zapovednik. Na to je stopil do naših veteranov, ki so ga čakali na trgu pod vodstvom J. Kranjca; šel je od ednega do drugega ter vsakega ogovoril in kaj popraśal. Ko je bilo to dokončano, šel je v odmenjeno stanovanje, in tedaj je zagrmel na povelje našega glasnika — dobrega smo si bili izbrali — trikrat „živio“, potem še: „Živela Avstrija“, „Živio naš cesar Franc Jožef“! „Živio nadvojvoda Albreht“! Tu se je posebno odlikovala naša domoljubna preč. duhovščina. — V petek ob 5. zjutr. so nam topiči naznanjali nadvojvodin odhod na Bovško. ob 10½ je bil spet tukaj; na to je odrinil do laške meje, kmalu se je vrnil, šel v našo farno cerkev, potem se pa kaj ljubeznjivo pogovarjal z našim preč. g. dekanom. Vse ga je zanimalo, o različnem je popraševal, tudi o — šoli! (Pa „od zgoraj“ je bilo dano to povelje, da se nimajo izpolniti Kobaridcev želje!) Ob 2. pop. se je odpeljal proti Tolminu. (Pri prihodu in odhodu so vselej pokali topiči; enako pri obedu.) Ko je imel oditi, pozdravili smo ga zopet s trikratnim „živio“ („kok“ in „biba“ pri nas nista v navadi).

Prijazno in priljudno obnašanje vojvodino je naše ljudstvo zeló razveselilo. Povsod je lepo pozdravljal in odzdravljal (tudi „Hvaljen b. J. Kr.“ je znal reči; kak drug pa —!) izpraševal je po slov.: „Od kod ste“ itd. Neka priprosta ženica je rekla vsa ginena: Videla sem ga prav od blizu, in pogledal me je, tako lepo me je pogledal! Naše ljudstvo se je pri tej priliki spet učilo ljubezni do naše vis. ces. hiše. Splošna radost je bila pri nas ta dva dneva. Ne, to povsledinje ni prav resnično. Greblo nas je, da nam je bil c. k. okr. glavar zabranil slovesno sprejetje nadvojvode češ da njegovo potovanje ni službeno (oficijalno), da ni treba nič napraviti zato, da bo sprejem povsod enak itd. Zaradi tega nismo bili postavili slavoloka, naj si ga imamo napravljenega; za to ni bilo zastopano učiteljstvo, ni bilo šolske mladine zbrane, in tudi duhovščina je le samovoljno zraven prišla. Kako da je glavar ta krat tako „poskrbel“ za nas? Še celo govoriti je hotel mož na mestu naših občinskih zastopnikov! No, ti so bili vsaj tako možati, da so se mu zahvalili za to ponudbo. Čudno se nam dozdeva, za kaj bi se imelo ljudstvu braniti, naj se ne izkaže po svojem spoštovanji do vis. ces. rodovine. Neporedni jeziki hočejo vedeti, da se je mož bal, da bo pri nas lepši sprejem, kot v Tolm., da je imel pri tem še druge namene itd. Druge namene? kake neki? Morda se je hotel „zahvaliti“ zarad zadnjih volitev, ali pa se je mislil priporočiti svojim „ljubim Kobaridcem“ za prihodnje volitve? „Šaft mari!“ — Uganajte ugonálico: Ali je ljudstvo zarad predstojnikov, ali pa so predstojniki zaradi ljudstva? Kdor ugane, dobi križec — pa ne zlat! — Slovan je mehan, še premehan; „Slov. smo potrpežljivi osli“, je rekel nekdo — menda Boris Miran. Poslednje ni za nas preveč častno, pač pa večkrat resnično. Zato pa rečem tako-le: Značajnosti, možatosti, nevstrašenosti nam je treba, da se ne damo kar tako pod koš, ko imamo pravico na svoji strani. O posebnih prepirih velja, potrp', miruj! kder pa gre za splošno korist, za našo nar. čast ima veljati: vzdigni se, skoči, deni se v bran nasprotnikom, primi, drži, žrtvuj kaj za svoj rod, svoj dom! Braniti se nam je z vsakim poštenim orožjem, z vsemi dovoljenimi pomočki. Ljubi samega sebe! — A res! Slovenci nismo le potrpežljivi, ampak tudi precej občutljivi, nedolžni ljudje; prim. našega pesnika Gregorčiča — kritikarje! Naposled bi utegnil še meni kdo očitati, da mi je pisanje in govorjenje nemoralno. Za vraga! tega si pa ne dam očitati; pa rajši storim kakor nekedaj prof. L—ec: tedaj kar sem z moralo, ali po domače s kršč. naukom. V Einspielerjevem „Jedru“, potrjenem od krškega knezoškofijstva, 27. jan. 1873 št. 258/8 je brati na str. 565: „.... nismo dolžni vsake tudi velike krivice tiho potrpeti; včasi smo dolžni zavoljo svojega dobrega imena, zavoljo svojega stanu, ali iz drugih pravičnih vzrokov se za svojo pravico očitno ponesti, se krivici, ki se nam dela, v bran postaviti....“ In potlej, da je moje govorjenje nemoralno? O pa res ne! Ha, kako sem vesel zdaj, ko sem svoj nauk tako opravičil!

Protipru.

*) Uže davno prej je bilo nekaj počilo; pravijo, da je to veljalo neki drugi visoki glavi. Jes' li čuo, ili čuo nisi! O ti prešmentani Kobaridci! Pis.

Iz Cerknega, 27. jun. (Izv. dop.) Že so tri četrti stoletja, odkar prijazni naš kraj ni imel časti sprejeti uda cesarske rodbine. Bilo je to leta 1808, ko je tod mimo potoval nadvojvoda Ivan, reorganizajoč deželno brambovstvo. Dne 23. t. m. pa ponovila se nam je enako vesela priložnost, ko smo namreč imeli med seboj slavnega vojskovodjo nadvojvoda Albrehta, dogodek, katerega hvaležni zabeležimo v domačo kroniko, da ga pamtijo sinov sinovi. Že ko smo začuli veselo novico, da nas obišče tako visok in blag gost, vskipevalo nam je srce veselja. A da si videl, kake je bil na dan prihoda, to je 23. junija ozaljšan uže sam na sebi romantično divni naš kraj, da si bil priča slovesnemu sprejemu, uverjen bi bil, da tu stanujejo zavedni Slovenci. Harmonično ubrano pritrkovanje zvonov in glasni strel naznanita prihod nadvojvode, in mahoma je bila zbrana vsa gospoda, duhovni in uradniki pod krasnim slavolokom pri Firbarjevi restavraciji, na katerem si čital posebno za nas primorske mejaše pomenljivi verz Koseskega: „Hrast se omaje in hrib,—zvestoba Slovencev ne gane“. Ker je naš vrli župan g. Podobnik ravno bolan, pozdravi došlega županov namestnik g. Kafol, potem pa je imela cesarska visokost za vsacega izmed gospodov kako primerno vprašanje. Ko si je po polurnem sprehodu, na katerem so ga vsa gospoda spremljali, kraj in bližnjo okolico ogledal, šel se je k večerji na prenočišče svoje k preč. našemu g. dekanu, ki je zarad posebne gostoljubnosti in postrežljivosti svoje obče poznan. Zvečer smo vse prelepo razsvetlili; izvrstni naši godbi pa, ki je imela nalog cesarsko himno in med jedjo en komad igrati, dal je sam nadvojvoda najbolje spričevalo, ukazavši, naj igra dalje, dokler ji ne odpove. Predno je šel k počitku, počastil je osebno godce ter daroval jim znatno vsoto. Kaj pa, ko bi bil tudi nastopil preizvrstno organizirani naš „štrajh“?—Drugi dan bil je gosp. nadvojvoda zjutraj ob šestih pri sveti maši, z vsem svojim obnašanjem zgled poštenega kristijana in pravo nasprotje mnogokomu ex inferioribus, ki ali poti v cerkev ne zna, ali pa prisiljen, v njo iti le mišjo dlako pod nosom viha.

Ob sedmih nas je premili gost zapustil, zagotavljaje, da navdušenega sprejema ne zabi. Do kranjske meje ga spremijo županov namestnik, preč. g. dekan in občespoštovani naš okrajni sodnik. Da bi tudi naši ubogi pomnili veselega dne, izročil je gospodu K. zdaten znesek, ki naj ga med nje razdeli. Povrni mu Bog! — Omeniti moram le še, da so nas nekako s strahom opominjali, zdržati se vsake posebne ovacije, a zastonj našemu ljudstvu kaj tacega prepoveduješ—prevneto je za Avstrijo in nje dinastijo, da bi pri taki priložnosti le mrzlo od daleč gledalo in roke navskriž držalo.

—n.

Iz Tomaja, 25. junija. (Vabilo.) „Sežansko komensko učitelj. društvo“ bode zborovalo v 6. dan julija t. l. ob 10. uri do polu dne v Lokvi. Na dnevnem redu so pričujoče točke: 1 Prvosednikov pozdrav; 2. pročita se zapisnik minulega zborovanja; 3. o praktičnem zgodovinskem pouku-predava g. Kanté; 4. kako nam je vspešno poučevati petje v narodni učilnici-govori g. Pelicon; 5. o šolskih boleznih -- g. Hrovatin; 6 razni nasveti.

Vljudno vabi čč. gg. člane, da se v obilnem številu zberejo k imenovanemu zanimljivemu shodu prvosednik „sežan. komen. učit. društva.“

Zlata Praga, 23. maja. (Nadalje) Zdaj je ravno praško mestno zastopstvo v dogovoru z zastopi Smihova, Višehrada in Weinberga o spojitvi teh občin z glavnim mestom; ako bodo ti dogovori dober vspeh imeli, namreč, da se vse te občine združijo s Prago, bode štelo potem mesto čez 300.000 duš, ter bode tako Praga po množini prebivalcev, kapitala in inteligencij, kakor govoré zloglasni ljubljanski nemškutarji, in lepoti mesta zavzelo drugo mesto v našem cesarstvu, kar jej tudi po vsi pravici pristoji. Posebno znamę-

nito v Pragi je: Mestna hiša v starem mestu s glasovito astronomično uro, borza, botaniški vrt, kraljevski grad na Hradšinu, Klementinum, poslopje bivših Jezuitov, kjer je zdaj gimnazija, nadbiskupsko semenišče, bogata knjižnica, zvezdarnica, lep spominek cesarja Franca, Jungmanov spomenik, spomenik kralja Karola IV., očeta češke kraljevine, stolp Marijin, sezidan na čast in slavo o srečnem osloboj enji Prage pred Švedi v 30letni vojski, narodni muzej, cerkev sv. Nikole, politehnika češka in nemška, Radeckijev spomenik, kazališče češko in nemško, univerza, dom sv. Vida na Hradšinu, ljudski vrt itd. Posebno lep zidani most je kralja Karola IV., kateri obstoji iz 16 zidanih lokov (Bogen), katerih stolpi so s kamnitimi podobami olepšani, med katerimi je ravno v sredi mostu tudi lepa kapelica s krasno podobo sv. Janeza Nepomuka. Na mali strani pa stanuje bogato in učeno češko plemstvo v svojih krasnih palačah. Posebno krasno poslopje je tudi kraljevski grad na Hradšinu, v katero je vsak dan od 11. do 1. ure dovoljen vstop. Znamenita je posebno stara velika dvorana (Huldigungssaal), kjer so češki stanovi svojemu vladarju vdanost in pokoršćino prisegali, domača kraljevska kapelica, nemška in španska dvorana, katera je ena najlepših in največih v celi Evropi, kakor mi je rekel voditelj, in ima ime od tod, ker je cesar Rudolf II. v prvić v njej sprejel španskega poslanca. Iz sobe stare dvorane deželnih stanov so vrgli l. 1618 oba namestnika (kar je bilo za tisti čas toliko, kar je dan danes minister) Martinica, Slavato in tajnega pisarja Fabricija skoz okna, katerim se ni nič smrtnega dogodilo, čeravno je globokost okolo 14⁰; s tem je bil dan početek 30letni vojski. V tej dvoranici je tudi še videti njih stolce, mizo kakor tudi skrinjico, kamor so tajna pisma shranjevali itd. Iz te dvorane je neizmerno krasen in veličasten razgled čez krasno mesto Prago in nje okolico.

Pa dosta o tem, ker, ako bi človek hotel češko metropolo verno opisati, bi jo moral vsaj dva meseca ogledavati, a ne, kakor jaz, samo dva dni.

V Pragi se skoro izključno češki govori; saj je pa tu razmerno malo pravih nemških Pemcev in ljudstva ne bodi ga treba. Dragina razmerno ni velika. Mestno češko ljudstvo je jako prijazno in postrežljivo. France Žepič.

Politični pregled.

Cesar je podelil z ročnim pismom od 26. jun. ministrom Falkenhaynu, Pražaku in Konradu red železne krone I. razreda, prvemu z vojno dekoracijo 3. vrste istega reda. To visoko odlikovanje je ponovljeno odobravanje Taaffejeve vlade in ob enem zopetna obsodba Herbstovcev.

Al. pl. Czedik je imenovan za predsednika vodstva drž. železnocestne vožnje na Dunaji.

Uvedenje izvenjrednih sodišč v Dalmaciji ostane še nadalje 6 mesecev; ob enem so ustavljene za eno leto porotne sodnije v okr. kotorskem, metkoviškem in dubrovniškem.

„Pol.“ nasvetuje, naj bi se po zgledu dr. Tonklijevega predloga razširila volilna pravica na plačevalce po 5 gl. neposrednjega davka tudi za Češko in Moravsko. Pravično in potrebno bi že bilo, „Sl. Gosp.“ pravi, tudi za Štajersko.

Cesar je potrdil prof. Tomek-a za rektorja, in prof. Rando za prorektorja na češkem vseučilišči v Pragi. Nemški profesorji na praškem vseučilišči nočejo nobene dotike s Čehi; hočejo, da se med češkimi in nemškimi oddelki velike šole sezida „kitajsk zid“, dasi je rekel cesar sam, da nemška in češka vel. šola ste samo oddelka ene in iste Carolo-Ferdinandove univerze. Zasluž. prof. Gindely-a (Gindela) nočejo Nemci trpeti na nemškem oddelku.

Na Ogerskem so judje v veliki nevarnosti, da bi se ljudstvo ne spuntalo zarad njih. Prej ko ne so judje kristijansko deklico, 14 letno Estero Salomoso zaklali. Preiskava ni še končana; ali judovski listi sami ogenj netijo z lažmi in okornim prekrivanjem.

Postava o omejenji tiskovne svobode, katero je Skupština sprejela, je kralj Milan že potrdil. Vsled tega prestane več časopisov, ker so bili hudi nasprotniki sedanji vladi, in bi se jim morda še hujše godilo, nego sušaški „Svobodi“, hrv. listu, ki je skoro vsak dan zasežen.

V Peterburgu so zopet zaprli nekaj nihilistov, ker so zasledili pri njih načrte, po katerih so hoteli ob kronanji v Moskvi svoje namene izvrševati.

V Carigradu se posvetujejo zdaj poročniki evropskih velevlastij. Tega shoda se pa edino Turčija ni hotela udeležiti. Ista Turčija je podelila ravno zdaj medšidski red Arabi-ju Paši, temu prekanjencu, ki dejanski gospodari zdaj v Egiptu — sebi in Turčiji na dobiček. Pravijo, da hoče ravno ta Arabi sueški kanal popolnem razdreti. Vsled tega se Anglija oborožuje in hoče ta kanal varovati. Strah je zopet nastal, odkar so usmrtili dva Grka. Nekteri mislijo, da dela Anglija pod plaščem s Turčijo. Na Francoskem je izšla zdaj rumena (žolta) knjiga, katera razkriva diplomatsko postopanje Gambette nasproti Egiptu. Angleži so ga za nos vodili, in vsled tega zdaj Gambetto Francozi obsojujejo skoro enoglasno.

Na Irskem se še vedno godé pomori angleških posestnikov ali najemnikov zemljišč. Fenijanci so postali Angležem tudi v lastni zemlji nevarni in so v pomočkih enaki ruskim nihilistom. Našli so nevarno strelivo, ki izvira gotovo iz njih rok. Zato so Angleži sklenili tujezemce, ki se jim zdé nevarni, izganjati iz svojega kraljestva; ali Fenijanci bodo pa njih ladije zasledovali.

Guitteau, ki je lani umoril predsednika zjedinjenih držav v Ameriki, je bil danes obešen.

Domače stvari.

Nadvojvoda Albreht, kakor se razvidi iz današnjih dopisov, bil je povsod navdušeno sprejet. Prejeli smo iz istih krajev po več popisov o sprejemu in ljubeznjivosti slavnega vojskovodje, katerega je spremljal fml. bar. Schönfeld. V Bovcu so ga pričakovali na trgu župan Jonko, starešinstvo, veterani in strelci. Nagovoril je mnogo veterancev in obdaril s cekini one, ki imajo svetinjo v znamenje svoje hrabrosti. Veteran Matevž Skočir, odlikovan s kanonskim križem (kanonenkreuz), 95 let star, dobil je 5 cekinov v dar. Nadvojvoda si je ogledal potem bližnjo trdnjavico „bovški grad“ (Flitscher Klause) in se je vrnil potem na Kobarid, Tolmin itd. V Tolminu so ga sprejeli gosposka, duhovništvo, šolska mladina in veterani.

Po enem poročilu bile so v Cerknem vse hiše s cvetlicami olepšane. Na enem slavoloku bral si napis „Cesarska Visokost, dobro došli!“ Zvečer je bila vas razsvitljena z navadnimi in umetnimi lučmi. Na vsakem hribcu videl si kres ali celó bengalčni ogenj. Duša vsem napravam bil je sedanji podžupan.

Po cesarji Ferdinandu je bila v sredo v goriški prestolnici, kakor po drugih mestih, peta črna maša, katere se je udeležila duhovska in posvetna gosposka.

Na Travnik goriški je bilo privrelo včeraj, na dan sv. Petra in Pavla, več tisoč ljudij, da bi poskušali srečo s tombolo. Soditi je, da ostane znatna vsota čistih dohodkov v prid zapuščenim otrokom.

Starih petakov od danes naprej ne prejemajo več v prometu.

Kresov videli smo na večer sv. Ianeza Krstnika iz Gorice lepo število okoli in okoli po gričih in gorah. Zlasti iz Trnovskega gozda so se, primerno razvršćeni, svetili daleč okrog, kakor da bi se bilo prikazalo toliko povečanih večernic. Ko so drugod že pojemali, prikazal in odlikoval se je mogočan kres tudi na Sv. Gori. Bil pa je tudi krasen predvečer sv. Janeza.

Zgodovina Tolminskega. Spisal prof. S. Rutar, na svetlo dal Jos. Devetak, je, kakor nam poročajo, ravno dotiskana v Hilarijanski tiskarni v Gorici, in bo drugi teden po knjigarnah že na prodaj po 1 gld. Knjiga obsega 21 pol vel. 8 na močnem popirji. Oni, ki so imeli priliko, rokopis prebrati, se z vso pohvalo izražajo o tem za Goriško v prvi vrsti znamenitem delu. Obširniše poročilo prinese tudi „Soča“ o priliki. G. Rutar, naš rojak in vrli pisatelj, nam je porok, da so Slovenci s „Tolminsko zgodovino“ pomnožili slov. zgodovino v obće. Toraj le priduo sezimo ponji!

Vabilo. Vabijo se p. n. vsi gospodje društveniki k javni dražbi društvenih časopisov, ki bo dne 2. julija t. l. ob 11. uri predp. v društveni sobi. Časopisi se bodo obdajali za ali čez klicno ceno od 33 0|0 naročninske vrednosti, in sicer se bodo oddajali ti društveni časopisi: Soča, Slovenec, Novice, Slov. Narod, Edinost, Slov. Gospodar, Gospod. list, Zgod. Danica, Mir, Naša Sloga, Brencelj, Ljudski Glas; Vaterland, Volksfreund, Tribüne, Triester Tagblatt, Maschinenbauer, Eco del Litorale.

Ob enem se vljudno vabijo vsi društveniki k slovesni sv. Maši, katera bo dne 9. julija t. l. ob 10. predp. v cerkvi Matere Božje na Kapeli (Kostanjevici) daroval naš prečastiti gospod društveni podpredsednik theol. dr. A. Gregorčič v spomin praznika naših društvenih patronov sv. Cirila in Metoda, kateri praznik bode naše društvo sleherno leto svečano obhajalo. Nadeja se prav obilne, vsestranske vdeležitve, h katerej vljudno v imenu odbora vabi predsedništvo naše slov. bral. in podpornega društva. (Slišali smo, da se tej svečanosti pridruži tudi gor. čitalnica. Ur.)

V Gorici, 26. junija 1882

Fr. Povše.

G. Karol Baubela, vpok. viši stavbeni svetovalec, kot vit. reda železne krone 3. vrste, je povzdignen v viteški stan. g. Baubela biva zdaj v Gorici.

I. Beseda „Slovenskega jeza“ bila je dne t. m. popoludne v Biljani v prostorni dvorani gospe Vendermin-ove, Italjanke, do ktera je šel g. društveni tajnik F. G. v Videm, da je dovoljenje izprosil. Dvorana je bila dostojno olepšana; oder lep in prostoren, imel je nekaj krasnih podob, med njimi cesarjevo in cesaričino primerno okinčano. Hvala njim, ki so k temu olepšanju kaj pripomogli! Zarad vročičine začela je „beseda“ po 6. uri. 1. točka. Pevci zapojo „brisko budnico“ po napevu g. Cirila Metoda Kumarja. Vodil je petje g. skladatelj sam. Budnica je občinstvu močno dopadla; morali so jo pevci ponoviti. 2. t. Govor. Pozdravivši dušle poslušalce popisal je g. predsednik lepoto Brd ter je Božjemu varstvu priporočil; na to je pa rekel: Naj veča lepota Brd prihaja pa od tod, ker tukaj prebiva pošteni slovenski rod, čegar jezik se lepše glasi kot don zvonov in slavčkov pesmi. Pa kakor naravni lepoti škodujejo nevihte in povodnji, tako tudi jeziku. Treba toraj varstva tudi za lepi, slovenski jezik, da ne bo zatrt v širokem krogu naših krasnih Brd. In v ta namén, za to varstvo je ustanovljeno društvo „Slovenski jez“. Razložil je potem, kaj sta za varstvo slov. jezika storila sv. Ciril in Metod, ustanovitelja slovenske Božje službe, in kaj je za isto varstvo storil naš presvitli cesar. 3. t. Po govoru zapoje drugi pevski zbor „brisko budnico“ po napevu g. F. Marinča. Vodil je petje g. skladatelj. Občinstvo je ploskala tudi tej skladbi, dopadel je posebno zadnji del pesmi, ki se je ponovil. 4. t. Šaliv dvagovor „Crevljar in krojač“ je napravil veliko smehu. 5. t. Pesem Koroških Slovencev, ki so izpostavljeni povodnji tujstva, kakor Brici. 6. Deklamoval je g. učitelj Belé „Slovenijo“. 7. t. Pesem „Danici“ z brenčečim zborom pela gčna. Jug učiteljica. 8. t. Gledišćna igra: Laški ne znajo (izvrstno prestrojena iz igre „Nemški ne znajo.) Igrali so jo dobro in sicer g. učitelj Copi-Korena, gčna. Reja-Rezika, g. učit. Belé — Grilca, g. uč. Jug — Robata, g. uč. Vodopivec — obč. obhodnika, g. tajnik Jakončič — Jožeta, g. uč. Rustja — Toneta, g. uč. Zorzut — Janeza, g. učit. Kuntih — Poročnika. 9. t. Pesem „Ave Marija“ slovenska, lepa. 10. t. Pesem: Carli-eva „Slavjanka“, pel mesan zbor; prvi glas je dela Mariničeva gospa Ta je močno dopadla — morali so jo ponaviti.

Po „besedi“ je gorel na dvorišči umeten kres v narodnih barvah in transparent z napisom: Trdno stoj „Slovenski jez“ v brambo Avstriji.

G. Conrad Mesar, drugoletnik, iz reda sv. Frančiška, obhajal je dan sv. Petra in Pavla na Kostanjevici svojo prvo mašo. Svečanost je povzdignil s kratkim, pa jedrnatim govorom č. g. pater gvardijan, po vsem Goriškem znani govornik. Žal, da je bilo naše poročilo v zadnjem listu v tem pogledu nepopolno.

† **France Mrevle**, bivši podučitelj v sv. Križi pri Ajdovščini, je dne 24. t. m. ob 10 uri zvečer, previden sè sv. zakramenti umirajočih, po dolgi in hudi bolezni, mirno v Gospodu zaspal. Rojen bil je tù v sv. Križi, 19. julija 1812., kjer je tudi učiteljeval celih 44 let zaporedoma. Ker pa ni imel ranjci nobenega izpita, bil je nameščen provizoričnim podučiteljem. Osoda v obće, bila mu je do zadnjega trenutka nemila. Odstavljen od učiteljstva brez pokojnine, dobil je naposled vendar od dežel. zbora letne stalne pokojnine 100 gld., katero je užival pa samo 5 mesecev. Veliko se je trudil kot učitelj pa tudi kot orgljalec in obč. tajnik v zadovolinost občanov.

Dne 26. t. m., zjutra bil je pogreb, katerega se je udeležila šolska mladina, domači in tudi mnogo zunanjih učiteljev oziroma učiteljic, občinsko starešinstvo z g. županom vred in mnogo drugega občinstva. Dolgi sprevod vodil je naš č. g. in mnogozasluž. župnik s spremstvom dveh častitih o. o. kapucinov tukajšnjega samostana. Ranjci ostane v blagem spominu vsem, ki so ga poznali. Naj v miru počiva. Y.

„Edinost“ nam je poslala naslednje vabilo: „Želja mnogih rodoljubov in tudi potreba je, da list „Edinost“ izhaja vsak teden po dvakrat, posebno pa ob času razstave tržaške, ki bode uže sama ob sebi dajala listu toliko gradiva, da bi se ga v tedniku ne moglo tako obširno porabiti, kakor bi dobro bilo na korist našemu narodu, kateri se obilo peča s trgovino in obrtnijo. — Trst je za naš narod tako važno mesto, da moramo tukaj imeti dober list, kateri večkrat v tednu prinaša spremembe, novosti in

odseka o proračunu glavnega zaloga za uboge za l. 1883. Dohodkov je za 1883 določenih 25.141 gld.; stroškov pa 32.604 gl. Primanjkljaj znaša torej 7513 gl. in se ta deloma založi z obligacijo Goriškega zemljiščno-odveznega zaloga št. 15 črka A., nominalne vrednosti 5270 gl. stare velj., katera bode srečkana 31. okt. t. l., izplačana pa meseca maja 1883.

Zalog za uboge mora zgubiti znatne zneske na glavnicah in obrestih, zato ker je odvetnik, kateremu je bilo terjanje izročeno, vso stvar zanemaril. Dež. odbor je dotičnega odvetnika večkrat resno opominjal, da se aktivni zastanki poterjajo brez odloga, ali odvetnik ni nič storil, ali pa delo samo pričel, potem pa vse od l. 1872 popolnoma popustil. Dež. odbor je postavil odvetniku obrok, v katerem bi se moral opravičiti zarad škode, katero je priredil zalogu po svoji nemarnosti, pa do zdaj ni dal nikakega odgovora. Dež. odbor je pa že izročil poterjavanje znamenitih zastankov in zavarovanje dotičnih glavnic, in nadejati se je, da bo novi odvetnik vestno rešil, kar se dá rešiti v korist zalogu.

Posl. je predlagal potem v imenu finančnega odseka primerno resolucijo, katera trdi, da je dež. odbor spolnil svojo dolžnost, obžaluje pa, da je oni odvetnik, kateri je imel pooblastilo za izterjavanje od l. 1868, popolnem zanemaril svojo dolžnost. Posl. Pagliaruzzi je zagovarjal odvetnika, češ, dež. odbor je imel odstraniti odvetnika, špoznavši, da se ne drži svojega naloženega mu posla. Stvar je zeló delikatna in ne more se trditi, da bi ne imel tudi Pagliaruzzi nekoliko prav. Konečno se je resolucija sprejela v prejšnjem zmislu, nasprotno so glasovali samo 3 poslanci.

Bilo je še nekaj točk na dnevnem redu; ali poslanci so bili ob 7. uri že utrujeni, in se je seja vsled tega zaključila ter X. seja napovedala na četrtek 20. jul. ob 4 urah pop.

Iz desete seje, ki je pričela 20. t. m. ob 4 pop., posnamemo danes to-le:

Na peticije občin Kanalskih in Podčavenskih od toče poškodovanih je predlagal peticijski odsek v deseti seji prehod na dnevni red; na predlog poslanca dr. Toniklija in temeljiti govor v slov. jeziku pa je deželni zbor dovolil istim občinam podporo 3000 gld. —

V isti seji je deželni zbor dovolil naslednje podpore:
cestn. odboru Ajdovskemu gld. 1000 — cestn. odb. Sežanskemu gld. 1000 — cestn. odb. Komenskemu gld. 1000 — cestn. odb. Goriškemu za brdske ceste gld. 1000 — cestn. odb. Goriškemu za most pri Rojcih gld. 2000 in posojilo gld. 5000 — cestn. odb. Tolminskemu *a*) za cesto v Kotu gld. 1500 — za cesto od sv. Lucije do Čiginja gld. 1500 — cestn. odb. Bovškemu za most na Koritenci gld. 500 — Šempaški občini za most gld. 500 — Ajdovski občini za popravo bregov Lokavščeka gld. 200 — občini Ležeče za popravo obč. ceste gld. 300 — občini Romansu gld. 300. —

Dopisi.

V Gorici, 12. julija. (God ss. apostolov Cirila in Metoda) se je tudi v Gorici obhajal. Častito predstojništvo samostana na Kostanjevici je bilo dovolilo čitalnici in podpornemu društvu, da se je v ta namen v samostanski cerkvi pela slovesna sv. maša. Samostan je blagovoljno poskrbel ozaljšanje glavnih vhodnih vrat in velikega altarja ter je dal potrebne levite, da je svečanost bila veča. Službo božjo je poveličevalo lepo petje, katerega sta se deležila razun samostanskih pevcev gg. Komel in Laščak. Orglal je preč. g. dr. Flapp, čegar spretnost v tej stroki je obče znana in pripoznana. Mašo je pel podpredsednik podpornega društva, preč. g. dr. Gregorčič; pridigal je pa č. o. Konštantin, ki je z gladko besedo in lahkim vzletom razlagal korist sv. katoliške vere v življenji in smrti, ter dokazoval, da slovanska apostola najbolje časti, kdor drži stanovitno to, za kar sta ona živela in umrla, sveto vero. Častilci in nasledniki, dasiravno v mali meri, apostolov so tisti, ki skrbijo, da se v društvih na katoliški podlagi podaja narodu duševna in gmotna pomoč. Med mašo so možnarji pokali ter naznanjali poedine dele svetega opravila. Udeležitev občinstva je bila manja od lanskega leta, kar gre nekoliko vročini pripisovati, ki dela razvajenim meščanom pot v hrib težaven. Razun udov praznujočih društev in navadnih obiskovalcev frančiškanske cerkve bilo je videti tudi lepo število gostov, ki so bili prišli k cerkveni slovesnosti iz naklonjenosti do imenovanih društev, in da bi pokazali, da se vjemajo ž njih namerami.

Popoludne ob 6. uri je bila napovedana domača zabava podpornega društva. Prostor, kjer se je imela vršiti, z drevjem obdano dvorišče, bil je primerno ozaljšan; na glavni steni je visela lepa podoba cesarjeviča Rudolfa, opletena sè zelenim vencem. Ob določeni uri se je sešlo znatno število društvenikov, katerih eni so bili pripeljali svoje družine seboj. Došlo je bilo tudi nekaj čitalničarjev in precejšnje število gostov iz bližnjega predmestja izpod Turna. Obžalovati je bilo le to, da društvo nima še lastnega pevskega zbora, dasiravno se je o tem že veliko govorilo in pisarilo. Tej nepriličnosti je skušal po svoji moči v okom priti društvenik g. Vižintin, ki je s pomočjo podturnskih pevcev razveselil navzoče goste z marsikatero pesmijo. Podturnski gostje so lep dokaz, da podporno društvo sloni na zdravih nogah, in da vleče na se poštene ljudi najširših krogov. — Gostilničar, društvenik g. Kotnik skrbel je po svoje, da so gostje ostali vedno pri dobri volji. Snažnost, hitra postrežba, prijaznost in dobrota pijače in jedi silno dobro vpliva na obiskovalca te znane gostilnice. Gotov in nepristranski dokaz, da zabava je v resnici zabavala, imamo v tem, da inozemski samotarec, ki svoje dni živi pri Jozelnu, je dvakrat zapustil človeku nepristopno svojo sobo in se je približal gostom, katerih vedenje in vrtenje ga je mikalo. Nadejamo se, da bo društvo lepo napredovalo, in da se vedno bolj ukrepi in utrdi. T.

Iz goriške okolice, 12. julija. (Izv. dop.) Kakor po mnogih drugih županijah, takó so tudi v Sovodenjski pametni možje sprevideli, da imajo plesi prveč slabih in žalostnih nasledkove ne samo za posamnike ampak za vse sploh in zavoljo tega, kakor tudi ozir jemaje na okrožnico vis. namestništva v Trstu, da naj se plesi kolikor mogoče zabranjujejo, so teh let sklenili, da se ima dovoljenje k plesu dati le takrat, ako se poprej vplača 15 gl. v zalog za uboge Ta sklep starešinstva je obveljal, če prav se je nekdo zeló poganjal, da ga ovrže. In ker je obveljalin bil tudi potrjen od više oblasti, postal je tedaj za Sovodenjsko županijo postava, ktere morajo spoštovati vsi k tej županiji spadajoči: župan, starešine in vsi drugi občinarji; je postava, kterej gré spoštovanje, kakor vsakej drugi. Pa poglejmo, kako jo spoštujejo. V neki vasi te županije se je to leto proti temu, da se je uže lani nova postava v dejanji vpeljala, dovolil ples proti vplačilu 2 gl. 50 kr., kakor je neki stara navada. S tem je zgubila nova postava pri občinstvu vso moč in veljavo. To je pokazal koj naslednji ples. Ko je v istej vasi zopet imel ples biti, terjalo se je od fantov, naj se plača, kakor postava veleva, 15 gl., a oni so se uprli, rekoč, da ne plačajo več, kakor so plačali njih predniki, kterim se je dovolil ples s preziranjem nove postave le proti vplačilu 3 gl. 50 kr. Ker pa brez teh 15 gl. le ni hotelo biti dovoljenja, dala si je mladina sama dovoljenje, in ples je bil, da tretjega skoro ne pametijo v tisti vasi. Lepo, krasno vreme; ljudstva brez števila iz bližnjih in daljnjih krajev, in kar je posebno s pohvalo zaznamovati, ni bilo najmanjšega nereda med plesom, ne potem. Vendar nek nered ne pa prav velik je bil vsejedno pri tem plesu. Nered je bil, ker se ni plačalo ne po novi, ne po stari navadi, ker se niti ni plačalo 1 gl. za kolek. Kaj poreče k temu naša financa? To je vsekako velik nered, ki je bil pri tem plesu. In kaj so rekli možjé k temu neredu in kaj je storil g. župan nasproti? Možje so molčali in g. župan tudi. Še le po preteku treh tednov, ko je bil oni ples uže davno pozabljen, pozabljen pa tudi drugi za tistim, poklical je g. župan fante, ki so ples brez dovoljenja imeli, na odgovor in obsodil jih je, kakor se sliši, na 24 ur zapora, S tem je tedaj zadostenje storjeno prelomljeni obč. postavi, očitnemu zashmehovanju njenemu in obč. mož.

Za onim nepostavnim plesom bil je, kakor uže omenjeno, v istej vasi zopet ples in sicer prej, ko so bili fantje zarad zadnjega plesa na odgovor klicani. In tudi za tega dovoljenje g. župan ni terjal več kot par gold., po 25 kr. od godca. Lahko bi se sklepalo, da g. župan res nima volje obč. postave respektirati, pa ni takó, naravnost se tega ne more trditi. Za ta krat je g. župan poskrbel, da je bil postavni obč. sklep, zahtevajoč 15 gl. za dovoljenje plesa, ovržen. Mislil bi kdó, da je bila nova seja, da so ga ovrgli z večino glasov tisti, ki so ga prej naredili. To bi bilo vsekako postavno in v redu. Ali ne, ovržen je bil ne v seji, ne od obč. mož, tudi ne od g. župana, ampak od g. glavarja. Ali niso to čudne reči! G. urednik, pojasnite nam, ali ima g. c. kr. okr. glavar pravico svojevoljno ovreči sklep, kteri ne nasprotuje nobeni postavi, ne deželski, ne državni, kteri marivéč hoče vstreči zahtevanju vis. namestništva, da se plesi kolikor mogoče skrčijo in kteri je narejen od mož, od kterih moramo brez dvoma misliti, da bolje vedó, kaj koristi in kaj škoduje občini, kakor pa kdó drugi? Kakó se to postopanje g. glavarja vjema z avtonomnostjo županij?

Proti temu odloku okr. glavarstva je uže odšel rekurz na vis. namestništvo; zanima nas, kakó bode rešen. *)

Iz Brd, 9. jul. (Izv. dop.) „Slovenski jez“ v Brdih je dne 5. t. m. praznoval god sv. Cirila in Metoda, slov. apostolov, s primerno slovesnostjo, ker si je izvolil ta dan za svoj národni praznik, za svoje posvečenje. Za to praznovanje bila je izvoljena farna cerkev v Biljani. Na predvečér se je razlegalo pritrkovanje lepó donečih zvonov; zvonik je bil razsvitljen z umetnim ognjem. Dne 5. ob 10. uri bila je slovesna Božja služba, ktero so opravljali č. g. Fr. Goljevšček, kaplan in društveni tajnik; levita sta mu bila — primerno godu dveh sv. bratov — dva brata čč. gg. Jožef Pauletič, vikarij iz Cerovega, in Gotard Paletič, kaplan in Kojskega. Pred sv. mašo so zapeli „Veni creator Spiritus“ za dobro srečo „Slovenskemu jezu“. Pevovedja g. Marinič in njegovi pevci so slovesnost pomnožili. — Po božji službi imelo je društva izvanredni občni zbor. Po kratkem vvodu predlagal je g. predsednik, naj se „Slovenski jez“ postavi pod varstvo sv. Cirila in Metoda in njuna podoba za društveno sobo kupi. Zbor je ta predlog sprejel — brez ugovora, z nekako navdušenostnjo.

Potle je prišla na vrsto peticija (prošnja) do vis. c. k. ministersva za ustanovitev nove c. k. okrajne sodnije v Brdih. — G. predsednik prebere svoj načrt peticije ter povabi slavni zbor, naj svoje mnenje o tem važnem predmetu izrazi.

Oglasili so se nekteri gospodje za besedo ter nasvetovali par sprememb v tekstu; eden g. društvenik je pa govoril sploh proti ustanovitvi posebne okrajne sodnije v Brdih ter hotel, da ostane vse kakor je, češ, da je tako za ljudstvo naj boljše, ker lahko tisti dan, ko k sodniji v mesto gredó, še kako kupčijo opravijo. Odgovorili so mu 1. dan ni lahko komu tisti dan, ko ima v sodniji opravilo, s kupčijo se motiti; 2. da ostane tudi po ustanovitvi sodnije v Brdih vsem dovoljeno prodajati in kupovati po Karminu in Gorici; 3.) da bodo sčasoma tudi pri okr. sodniji v Brdih prodajalnice, kjer se bo dalo kaj kupiti in prodati. Zarad sodnije bi utegnile še ceste lepše postati in kupčijo pospeševati. H koncu je opozoril g. predsednik, da kedar gre za občni blagor, za občno čast, treba, da posamezni kaj v dar prinesejo; tukaj gre za blagor in čast vseh Brd; toraj treba, da tiste vasi, kterim sedanje razmere bolje služijo, to žrtvujejo za občni blagor in čast vseh Brd. Potem je bila peticija sprejeta in občni zbor sklenen.

Šli so gg. društveniki iz zbora v dvorano gospe Vendermin-ove, kjer je bilo napravljeno skupno kosilo. Bili so tam tudi pevci; peli so razne, težke in lahke v splošno zadovoljnost. Počastil je društvo s svojo nazočnostio p. n. g. okr. šol. nadzornik, ki je tiste dni Beške šole obiskoval. Njegova nazočnost od ene in pričujočnost vis. č. g. župnika Biljanskega od druge strani dala je predsedniku povod, da je spregovoril o srečni edinosti med materjo in hčerjo — kteri dve dajeti družini postrežbo, pa o srečni edinosti med cerkvijo in šolo, ki omiko dajeti narodu, ter je napil o-sema-načelnikoma cerkve in šole — g. župniku in g. nadzorniku. Zahvalivši se g. nadzornik za napitnico povedal je, da kakor je treba pri jezu stare, ognjile kole z novimi nadomestiti, tako ob treba tudi „Slov. jezu“ novih kolov dodajati in za omiko mladine skrbeti, ter je napil društvu. Poslednjič je napil g. predsednik trem nazočim županom, odbornikom, ter jim priporočal, naj bodo ne le družinam in občinam izvrstni varuhi, ampak tudi „Slov. jezu“ dobri branitelji — saj so po tri vže dobre reči.

Iz Prvaćine, 6. jul. Tudi letos je proslavljala Prvačina praznik slovanskih apostolov Cirila in Metoda dan 5. julija. Ta praznik ostane Prvačanom tudi zategadelj v spominu, ker so ta dan hvalo peli tudi Nj. V. presvitlemu vladarju in celi Habsburški hiši za prijeti dar. Visoka vlada je na prošnjo č. g. župnika Janeza Ev. Kolavčiča naznanila pred par dnevi občanom, da stroške v znesku 543 gl. 75 kr. za popravljenje po streli dne 29. junija pr. l. poškodovanega zvonika sama prevzame. Mislite si dobroto o sedanjem uboštvu! V ta namen imel je sveto mašo naš preljubljeni č. g. župnik z asistenco. Prvačani smo ponosni, da imamo tako vrlega g. župnika — žalibože da ne dolgo več.

Pozabiti ne smem tudi naših veteranov in njih godbe, kateri ne izostanejo v poveličevanji slovesnosti. Precej po 5. uri zjutra zberó se pred cerkvijo ter obhodijo z godbo vaški griček, naznanjevaje ljudstvu, naj poveličuje z radostjo tudi oni dan, katerega mu je tolika dobrota došla. Po končani slov. sv. maši zasvirajo še cesarsko himno, po kateri se trikraten „živio“! na presvitlega vladarja slovesnost zaključi.

Prvačina bila bi res prva — ko bi tudi ona ne imela pomanjkljivostij! Posebno pa slavno županstvo spi spanje pravičnega. Zdramite se ter polukajte enkrat v obč. zadeve, da razmotate štreno!

Z Vrha. — Kakor zunaj, tako znotraj — Spominjam se še dopisa v „Soči“, v kterem se je nekdo pritoževal, da so v goriških uradnijah vsi napisi laški ali pa nemški, ali pa v obeh jezikih, le v slovenskem ne. Oni dopisnik se je repenčil, pa sem ni vedel zakaj, kajti on ni vedel, zakaj so na c. k. poštnem uradu v Gorici napisi laski in nemški. Naj bi našel milosti pri Bogu, da bi mu tega v greh ne štel! G. urednik! jaz sem jo pa scifral. Naše pošte niso zarad ljudstva, kakor je oni gospod dopisnik mislil, ampak zarad uradnikov. Jaz mislim, da c. k. poštni direkciji ni toliko do tega, ali so napisi slovenski, laški ali nemški, ko bi ne bilo zarad uradnikov: a ker ne znajo vsi uradniki slovenske abecede (razun par Slovencev, ki znata vse tri deželne jezike), treba jim je torej

*) Počakajmo torej vsi, Ur.

napisov v njih jeziku, da ne izgrešijo vhoda v uradnijo.

Iz tega razvidi tedaj omenjeni dopisnik, da je breztakno ravnal in brez vsakih razlogov terjal slovenskih napisov po uradnijah; priporočam mu te-j, naj dela ostro pokoro. Dragi čas, g. dopisnik, dobro porabite in učite se pridno laškega in nemškega jezika, mesto da tako prenapete terjatve trosite po časopisih. Le tako pridete do tega, da boste zamogli naslove pisati v laškem ali nemškem jeziku. Če pa ostanete pri vaši trmi, da bote pisali slovenske naslove na pisma, dobivali bote pisma po najkrajši poti, kakor se je meni zdaj zgodilo, namreč: Iz Gorice preko Nabrežne, Sežane, Št. Danijela, Nabrežine, Gorice v Kviško v Brdih!

Ni-li to veselje, da pride že v petih dneh pismo iz Gorice v Kviško?! Pa nikar ne mislite, dragi bralci, da je kriv g. poštni uradnik, on je poslal na Kras, ker ni znal brati razločno pisanega naslova; kriv je bil tisti, kteri je pisal naslov v slovenskem jeziku. Da bi pa uradniku ne bile znane vsaj glavne občine goriškega okraja, tega še ne dvomim, kajti take reči se terjajo že od otrok v ljudski šoli. Torej le trma mojega prijatelja je kriva, da je list popotval, ker on vedno slovenske naslove piše. Tako je!

Vrhovec.

Iz Kobarida, 6. jul. (Zlate- črne- pepelnate bukve.) G. Fr, Šturem je izbrisal nad svojo prodajalnico prejšnji napis „hutmacker", in sedaj je pošten „klobučar". Tako velja, to je možko: dobrih svetov se ne sme zametovati! Prihodnjič kupim pri njem dva klobuka namesto jednega. V zlate bukve ž njim!

G. M. Draščekova „Gemischte Warenhandlung(!) & Gasthaus" se pa še le šopiri na zidu, naj si je uže nekaj — oškropljena. Cujte mož: ali Vas je mati gori v Livškem Jelščeku „hohtajč" učila? Sram Vas bodi vsaj „en kos", da tako skrunite nar. čast našemu trgu! Ne — pa res, kedar takega odpadnika vidim, mi kar slabo prihaja! Da nisem tist, ki sem....! V črne bukve ž njim!

G. A. M. je še zmerom polovičar, naj si je možu, kakoršen je on, najmanje potrebno tako vklanjanje tuji „šprahi". In pa kako ga je hčerka lepo prosila, naj izbriše nemšk napis in pusti samo slov.: Ljubi očka, o ljubi očka! Pa ne — trd mož, hud mož! K Vam pa ne pojdem več, dokler se ne poboljšate. V pepelnate bukve! pk.

V Rojanu, dné 30. junija 1882. Jeka po volitvah na Občinah.*) Ce večina volilcev stopa nepremišljeno za jednim glasonošo — ona je slična čedi ovac, ki pohlevno gredo za ovnom; ako ta drvi v propad, v žrelo — one mu po instinktu slede v lastno pogubo.

Največje selo tržaške okolice jedva uro hodà oddaljeno od mesta, ki se vbraja najinteligentnejim carstva slavnih Habsburžanov — selo ležece na planoti, na meji narodno se vedečega Krasa, ob pečinah — ki so ga imenom nadarile, kakor trde zgodopisci i starinoslovci; selo nazvano Občine je v nedeljo, dné 18. junija 1882 milosti božje — name jako slab vtisnapravilo.

Povestnica, mati resnice, ogledalo vekov, učiteljica narodov, je odredila Sibarite, radi njih razkošnega živenja, med prešiče; Abderite med največje norce, ki jih je kedaj solnce ogrevalo; Kartagince, Saguntince i Trojance med najslavneje junake, boreče se za milo domovino i svobodo zlato; Sodomo, Gomoro, Adamo, Abilo itd., med najostudneje gradove, ki so kedaj imeli svoj temelj na božji zemlji.

Čudom se je čuditi — v bližini svetovnega primorskega zatočišča, kamor se zatekajo mnogobrojni narodi naše zemlje: vsake vere, govorice i polti; kamor se od sive starodavnosti zamenjava — prodaja i kupuje ne le materijalno blago — ampak i duševno. Čudom se je čuditi, pravim, v 19. stoletju, v stoletju luči i svobode, v katerem je človeška prosveta dosegla vrhunec slave; ko je blagodejna luč kulture prešinila vse vrste človečanstva, od juga do ledenega Akvilona, i šinila iz jednega polobla na drugega naše zemljine. Na severju se i dan zaznava: Iz Evrope učene — Do severja tjè, — Kjer ledine ledene — Prostirajo se. Ob državni cesti ležeče selo si ni mnogo tega pridobilo, za kar se je človeštvo toliko stoletij borilo; od Machiavelli-ja do 1789 l.

Po iskri, ki je šinila po Evropi pod imenom svoboda, prosveta, probudili so se i celó daljnji Mingrelijani, Abharije, Cerkezi itd. v gorati Kavkaziji — toliko stomilj oddaljeni od središča učene Evrope. Kaj pa poreče Evropa tistim, ki vedno povdarjajo: Zdrobili smo srednjeveške okove, tema se je umaknila svitlobi; slehernemu so odprti čisti viri resnice — naj se le požuri, da se je napije. Ni več pregraje, ki bi mu vhod v tempelj vede zabranjevala. Vsak se sme teh darov posluževati, ker po premnogem prolitju človeške krvi so bili pridobljeni. Večina bojev se bije i se je bilo za gole interese, za puhlo slavo; ali ti boji imajo različen pomen i podobo od onih, katere je bilo človečanstvo skozi stoletja na nerazrušljivi podlogi aksijoma: Človeška družina je sestavljena iz posameznikov, a ta kako se zove? — V Genezi proroka Mojsije je zabeležen imenom „človek". Krasno ime — a prazno slovo!

Človečanstvo je bilo smatrano „druhaljo", ki mora podložno biti i voljo, nasilje trpeti; po reku slavnega Mendoze. Če večna resnica nazivlje ga „človekom", tedaj Mendozay Sylva ni vedel, da ravnà proti večni resnici!

Človečanstvo si je hotelo ta častni, od Boga mu podani naslov priboriti — i slednjič je zmagalo.

Neumna čeda je postala „človek", kakor je bila, ko je izišla iz rok večne resnice.

Ako čč. br. hočejo zvedeti, s kakimi sredstvi se je zabranjevalo, da druhal ne pride do svojih pravic, naj se požurijo čitati zgodovino prenesrečne Hispanije — naj pohodijo starin muzej v Norimbergi. Tam bodejo videli temne peklenske iznajdbe, služeče v bojih proti luči.

Ali človeštvo je prebolelo tugopolna stoletja. Sedaj se nam ni ničesar bati, ako se pokažemo „človekom"; ni več strahú, da bi se morali peči na gromadi za svobodo i ljubezen do svojega naroda; ni strahú, da bi od inkvizicije bili primorani poljubovati „broneno devico".

Umrli so oni, ki, enako Napoleonu I., bi bili lahko izustili: Največ ljudij morilci smo mi za gotovo bili! Ali mrtvim mir! Naj ostanejo v pozabljivosti, v katero jih je človeštvo obsodilo.

(Konec prih.)

*) Tudi po izreku pisca je ta sestavek umljiv in namenjen v prvi vrsti izobraženim Slovencem, katerim premišljeno obliko najtopleje priporočamo gledé na vse naše pokrajine. „Ur."

Z Notranjskega. Zdaj leto so bili sprožili notranjski rodoljubi agitacijo, kateri bi naj bila prva skrb narodu pomagati najprej v gmotnem oziru. Vsled njih klica so se rodoljubi iz vseh stranij oglašali z razpravami na „delo"! Menili smo, da v Ljubljani zares napravijo skupen shod in skupen načrt, kakor se je to oznanjalo z debelim tiskom do — novega leta. Potem pa je vse potihnilo, in le malo se je od takrat dejanski izvršilo. Ali rodoljubi na Notranjskem niso mirovali, potem ko se jim je bila tedaj prirejena narodna svečanost Jurčiču v spomin dobro obnesla. Letos so se zbrali že parkrat isti in drugi narodnjaki, da bi se posvetovali o nadaljnjem delovanji. Sv. Petra in Pavla dan so ustanovili v Postojini kmetijsko posojilnico, kateri so določili pravila po načrtu vrlega g. dr. Vošnjaka, in kmalu ustanové še drugo enako posojilnico v Logatcu. Te dni pa so razposlali isti rodoljubi poziv, v katerem pravijo med drugim: Delati hočemo v resnici za splošni napredek našega naroda in buditi hočemo na delo za duševno in materijalno blagost narodovo! Vsakemu početju treba je gotovega namena in do tega odločno jasne poti! Naš prvi namen je buditi in krepiti narodno zavest v ljudstvu, da bode narodni ponos in samozavest izpodbnja in podpora slovenskega dela, bodi z glavo, bodi s trdo dlanjo. Začetek temu bodi „Notranjska národna slavnost" dné 3. septembra t. l. in potem jednake krajevne slavnosti s skupnimi močmi narodnih društev, posameznih rodoljubov Notranjske in nje rodnih gostov. Program tej slavnosti, ki se za časa razglasi in razpošlje v narod, obsezal bode poučne govore, budeče petje, godbo, loterijo in narodno zabavo na planem sploh. Čisti dohodek loterije porabi se kot vkupen donesek naprednih Notranjcev za „Narodni Dom" v Ljubljani. In s tem pokažemo dejansko svoje domoljubje, svoj zreli razum za to potrebno in velčastno vseslovensko podjetje. Kolikor hitreje in kolikor krasneje bode stal „Narodni Dom", ki bode kapital, s katerim se podpre naša književnost, umetelnost in učeča se mladina, toliko bolj živa in utrjena bode naša narodna zavest, toliko bolje bodemo imponirali mnogobrojnim našim vragom! Zatorej hočemo mi zavedni s tem gaslom buditi in krepiti slovensko zavest v našem poštenem in zapuščenem narodu. Vsak novčič, ki se porabi za takšen kapital, prinaša pri narodni samostojnosti tisočere obresti! In začetek hočemo nadaljevati s tem, da se trudimo z besedo, pismom in vzgledom ustanavljati in pospeševati „bralna društva za priprosto ljudstvo"! Materijalni blagosti priskočijo posojilnice, ki se ravno po požrtvovalnih in skušenih rodoljubih snujejo. Vse, vse to se lehko častno in vspešno doseže na slavo in korist svete domovinske stvari, če se organiziramo in delamo kot zdravi udje naroda brez predsodkov na stan in starost, kraj ali osobo, po vesti in dolžnosti". S tem izročajo znanim rodoljubom poverjeništvo, z namenom, da bi narodu namene pojasnovali, da bi pridobivali za loterijo kakoršnih si bodi dobrovoljnih dobitkov in da loze razprodajejo. Prejemniki pozivov so se tudi skoro brez izjeme dela lotili, in upati je, da doživimo zopet vreden naroden praznik 3. sept. Na delo torej, na hitro resno in častno delo za boljšo vsestransko prihodnjost slovensko. Na čelu dotičnemu odboru je dr. Iur. Strbenec, njegov namestnik je pa Ignacij Gruntar. V ožjem odbora sedé: Ed. Dolenec, V. Domicilj, Ig. Doxat, F. Hren, Hinko Kavčič, F. Križaj, Ios. Lavrenčič, Ed. Obreza, dr. Iv. Pitamic, Iv. Resman in F. Strle.

V Spletu (v Dalmaciji) se vršijo te dni volitve za mestni zastop, na katere pazljivo gleda ne samo Dalmacija, ampak cela Avstrija. Našim čitateljem bo menda ustreženo, ako jim podamo popis sedanjega ondašnjega stanja, kakor smo ga posneli iz privatnega pisma, ki je došlo v Gorico.

Prav sedaj, pravi ono pismo, so oči vse Dalmacije obrnene na Splet. Od izida spletskih občinskih volitev je odvisen napredek hrvatske stranke u Dalmaciji. Pol drugo leto je že, odkar je vlada razpustila spletsko občinsko svetovalstvo. Še le sedaj so razpisali nove volitve in sicer na 19—22. julija. Pri teh volitvah zavzela je vlada svoje odločno stališče. S početkom t. m. prevzel je vodstvo okrajnega glavarstva baron Conrad, nečak ministra nauke. To ti je še mlad, a zelo energičen človek. Hitro pri oficijalnem sprejemu uradniških načelnikov poudarjal je, ako govorica ne laže, da so oni in njih podložniki poklicani glasovati za vladine, t. j. narodno-hrvaške kandidate, in da morajo skrbeti, da se nijeden član poprejšnjega svetovalstva ne voli z nova. To je baje potem okrajni glavar še v posebnem „ukazu" vsem načelnikom uradnij ponovil in pristavil, da imajo vsi uradniki volit priti, drugače naj gledajo za nasledke. Vsledi tega postal je velikansk strah v lahonskem izraelu. Hitro so premenili imenik svojih kandidatov in iz njega izpustili vse člane poprejšnjega svetovalstva. Tako mislijo vladi pogoditi, ali vse njih prizadevanje je zastonj, ker zmaga narodnjakov je gotova.*)

Naravno je, da se je vsledi vladinega postopanja razcepila lahonska stranka v dva tabora. V prvem stojé „neodvisni", ki so zapustili Bajamonta in njegove privržence ter postavili nove kandidate. V drugem taboru pa je Bajamonti in za njim slepo stopajoči varošani. Z njih pomočjo hoče Bajamonti vsaj v tretjem izbornem redu zmagati. Skoro nerazumljivo je, kako varošani Bajamonta časté. V Dalmaciji je sploh razširjen nek „kultus osebe", a to je pri Bajamontu v najpopolnejši meri. Nek spletsk fakin poje, kadar je pijan, o Bajamontu, da „Bajamonti više može, neg' ti isti, prosti Bože!" Na dan sv. Antona padovanskega so „videle" varošanke sredi cerkve Bajamonta zamaknenega stati in od takrat zatrjujejo svoje govorjenje: „Bog Ti pomogao i sveti Ante Bajamonti!" To je skoro neverjetno, a vendar resnično!

Razen med varošani imel je Bajamonti do sedaj svoje največe prijatelje med svojimi upniki, in teh je preveliko število. Ti so upali le tedaj do svojega denarja priti, ako Bajamonti zopet občinski načelnik postane. Ali to upanje je splavalo po vodi, in čujem, da ponujajo sedaj Bajamontove mejnice, glaseče se na 20.000 gl., za samih 6000! Sic transit gloria!

Vspeh sedanjih volitev je za narodno-vladino stranko zagotovljen. Te dni je prišel cel bataljon lovcev sim, povrh navadne garnizije od dveh kompanij. Žandarmarijska straža je pomnožena za 40 mož in v luki sta vsidrana dva bojna broda. Tudi je ob dnevih volitev ostro prepovedano nositi kakoršno koli orožje, tudi onim, ki imajo sicer za to dovoljenje. Mir in red je tore zagotovljen, čeravno lahoni žugajo narodnjaškim voditeljem, da „ne bodo videli sonca zahajati na dan volitev".

*) Telegr. poročilo trdi danes, da so zmagali Italijani. „Žalostno"! Ur.

Iz Gradca. (Vabilo). Iz med učiteljstva ljudskih in meščanskih šol v Gradcu ustanovil se je odbor, da bi ustanovil stalno razstavo učnih primočkov za ljudske in meščanske šole, za učiteljske pripravnice in za učiteljske in šolske biblioteke. Ustanovitev razstave v Gradcu je že zarad tega posebnega pomena, ker je to mesto tako rekoč kulturno središče za južne in zapadne dežele, kakor Štirske, Koroške, Kranjske in Primorja, in ker posamične dežele z malimi izjemki še niso z učnimi pripomočki tako preskrbljene, kakor bi bilo želeti, in je upanje, da bi se takó še mnogo razpečalo. Odbor za stalno razstavo je že meseca januvarja t. l. poslal okrožnico na različna založništva učnih pripomočkov. Veliko tvarine se je že doposlalo in še vedno dohaja nova. Do sedaj se je toliko nabralo, da je razstava zagotovljena. To vabilo ima namen, tudi vsa ona založništva, fabrike in druga podvzetja in društva, katera v tej stroki producirajo, in katerih naslovi so bili do sedaj odboru neznani in se jim tedaj okrožnica ni mogla doposlati, vpozoriti na stalno razstavo učnih pripomočkov v Gradcu in je povabiti k vdeležbi. Naslednje točke so podlaga razstavi, po katerih se ima razstavitelj in odbor ravnati: 1. Vsak producent podari razstavi po jeden komad svojih izdelkov in ga „franco" dopošlje; potem nima razstavitelj nikakoršne druge skrbi. 2. Vsak komad dobi nepogojno tak prostor, da se lehko opazi. 3. Pri večjih zbirkah se tudi, ako je treba, posebna omara ali tudi polica dovoli. 4. Zaduji čas dopošiljanja je v 1. august 1882, da se pozneje laglje natančno določi dan, kedaj se ima odpreti razstava. 5. Tudi novi izdelki, kateri bodo po odprtji razstave dovršeni, se prejemajo. 6. Cena, imeniki in čedne tablice itd. so že zarad kupčijskega

prospeha potrebni. 7. Odbor in razstava sta stalna in je poglavitna naloga odborova trgovinsk dobiček razstavnikov bezstransko in vestno pospeševati.

Vse reči naj se pošiljajo pod naslovom: Jakob Lochbihler, Director der Franz-Josef Schule in Graz.

Odbor stalne razstave učnih pripomočkov v Gradcu.

Politični pregled.

Cesar in cesarica bivata zdaj redno v Ischiu; le tu pa tam pride cesar na Dunaj po par dnij.

Dr. Habietinek in bar. Lapenna sta imenovana za senatna načelnika najviše sodnije. Habietinek, znan kot bivši minister pravosodja za Hohenwartovega ministerstva, je ud gosposke zbornice in predsednikov namestnik drž. sodnije.

Naučni min. Conrad pa, ki je dobil ondan veliko odlikovanje zarad tega, ker pojde kmalu v pokoj, še vedno čudno postopa. Zdaj je ukazal, da na češkem praškem vseučilišči smejo kandidatje napravljati izpit samo v nemškem, ne pa samo v češkem jeziku. Vsak češki kandidat mora se dati po nemški izpraševati vsaj v enem predmetu, sicer bi rigorosum ne veljal. S tako naredbo se enakopravnost jezikov in njih veljave ruši ter upanje na to stran zopet podira.

Levičarji, kakor Süss, Sturm, so že začeli „poročati“ o delovanji v drž. zboru; njih poročila, id est ščuvanje na avtonomiste in Taaffejevo vlado, so nam zlasti tudi od lani le predobro znana. Pomagajo jim pa še od zunaj; nek psevdoliberalec Kudlich, ki jo je vsled l. 1848 v Ameriko popihal, piše levičarjem v Evropo za nje „veselo“ priporočilo, da naj bi se ustrelili odpadniki a la Walterskirchen, Fischhof, Kronawetter, ki hočejo vstvariti „ljudsko stranko.“ Ali tako žuganje celó doslej mlačni Dunajčanje zavračajo in na shodih krive liberalce obsojujejo in javno naglašajo, da Dunaj mora biti pravičen vsem avstr. narodnostim. Vesel preobrat!

Dež. zbor štajerski se je že zaključil. O tem prih. več. V dež. zboru tirolskem so „liberalici“ volilno reformo za razširjenje vol. pravice na plačevalce 5 gld. neposrednjega davka tudi zavrgli, in ti liberalci se v svojih listih veselé takih pobojev! Goriški dež. zbor je še ta teden zboroval.

Skobelev, slavni zmagalec v mnogih azijatskih, posebno pa rusko-turških bitkah, še le 39 let stari, neutrašeni, v ruski vojski spoštovani in od ljudstva ljubljeni general, je nagloma umrl v Moskvi vsled srčne napake. Smrt njegova je pretresla Rusijo in carja, ki je ravno te dni veliki ladiji podelil ime „Skobelev“. Car je poslal k velikanskemu pogrebu v Moskvo sorodnike kot svoje zastopnike. Skobelev je bil smrtni sovražnik Nemčije; zato se pa Nemci veselé njegove smrti. Pa veselje tako malo izdá!

Evropa, Azija in tudi Amerika obračajo te dni vso pozornost v Carigrad, še bolj pa v Egipet. Evropska konferenca je Turčijo kake 4 krat vabila, naj se vendar udeleži skupnega posvetovanja. Ali sedanji Sultan ostal je trdovraten; imel je svoje razloge zato. Na videz je on Arabija Pašo klical v Carigrad na odgovor, v resnici pa ga je podpiral v njegovih početjih in naklepih. Turčija bi se namreč z zvijačo še dalje rada vzdržala v Egiptu kot vrhovna vlast in oblast. Evropa je bila ali pretrpežljiva ali pa prekratkovidna, in je le pozno spoznala skrivne mahinacije Turčije in Arabija Paše. Mislila sta oba, da Evropo prekanita, in v tem ko jo je Turčija zavlačevala, je Arabi Paša Aleksandrijo utrjeval. Angleška in Francija sta mu utrjevanje prepovedala; navidezno se je Arabi držal prepovedij, skrivše pa se je pripravljal za vojsko in je trdnjave dalje in dalje dozidaval. Konečno je bilo to Angliji tudi preveč. Ona ima namreč opravičeni strah, da bi utegnili Egipčani porušiti sueški kanal, ko bi Evropi zabranili izkrcanje evropske vojske v Egiptu. Nevarnost in namero Arabijevo spoznavši napové angleški podadmiral Seymour vojsko v 24 urah, ako ne prenehajo z utrjevanjem Aleksandrije. In ko Arabi to ošabno in trdovratno prezre, začelo se je bombardiranje 11. t. m. z angleških mogočnih oklopnih vojnih ladij. Te ladije imajo topove, ki nesejo več kot nemško miljo daleč, in postavile so se takó, da jih topovi z aleks. trdnjavic niso mogli doseči. Zjutraj ob 7. uri je pokanje topov začelo, in zvečer je v Aleksandriji že vse obmolknilo; in danes ležé trdnjavice razrušene v razmetanih grobljah. Angleži so še istega dnè nekaj vojakov izkrcali in mnogo topov alek. zataknili. Tudi imajo Angleži, kakor jim drago, železnico v Kahiro v svoji oblasti Prej ko ne izkrcajo več tisoč vojakov na suho, in takó bodo zopet mir napravili v Egiptu. V tem je sueški kanal zaprt, telegraf z Egiptom pretrgan, in zveza z Evropo je samo mogoča z angleške ladije pred Egiptom. Turčija žuga, da bodo Mohamedanci vstali in se uprli proti Evropi, oziroma Angliji, v Aziji, Egiptu in v obče v Afriki. Mogoče je že, pa upati je, da Evropa kmalu vse pomiri in umiri. Naj še omenimo, da Evropejci so se iz Aleksandrije skoro vsi rešili na evropske ladije.

Dodatek. Aleksandrija gori; izpuščeni jetniki so jo zažgali od vseh stranij, in se strašno razsajali nad tu ostalimi Evropejci. Veliko Evropejcev, 100 so jih po obupni brambi razmesarili samo v otomanski banki, kamor so bili ubežali. Mnogi so vendar ubežali kraj morja, kjer so jih barke rešile. Egipčanov je mrtvih okoli 2000 vsled boja na trdnjavicah; hrabro so se bojevali. Angleži imajo ranjenih malo mož in par mrtvih.

Feodor bar. Nikolić, po rodu in veri Srb, postal je civilni adlatus za Bosno. Nikolić ni še posebno znan, gotovo pa se Srbi v Bosni tega imenovanja razveselé. Skupni finančni minister pl. Kallay previdno postopa in upati je, da jo je tudi z Nikolićem, ki bo imel važno nadzorstvo, dobro pogodil. Kallay je pretehtaval stanje okupiranih dežel in zdaj pojde sam z velikim štabnim spremstvom v Bosno in Hercegovino ter hoče med uradniki še to in ono spremeniti in ukreniti srečnejo upravo v teh doslej nezadovoljnih deželah.

Nemška ljudska stranka, katero vodijo Fischhof, Walterskirchen, Kronawetter, prejšnji dunajski župan Newald si dobiva vedno več prijateljev. V nedeljo so bili sklicali ravno ti vodniki velik shod v veliki dvorani glasbenega društva na Dunaji. Došlo je bilo kakih 12—1300 odličnih Dunajčanov, med njimi največ volilcev. K tem se je bilo pridružilo še nekaj druhali, katero je levičarska stranka naščuvala; med to je bilo tudi nekaj nemških buršev. Ta svojat je po dvorani razsajala, v tem ko so poštenjaki in bistri voditelji govorili o sporazumljenji s Slovani po poti primernih postav za pravo izvršitev narodne enakopravnosti. Razsajali in ropotali pa so podkupljeni in naščuvani elementi, dasi v veliki manjšini tako, dolgo, dokler ni bil komisar prisiljen zbor razpustiti. Levičarski listi hočejo slepariti občinstvo, češ, da ljudska stranka je premagana; ali to je grda laž, in kmalu skličejo oni načelniki zopet enak shod, na kateri pa ne bo prišel vsak semitski pobalin in pouličnjak, in Dunaj bo poslal na shod še več deležnikov, ker vidi ljudstvo, kakó ga hoče nemško nacijonalno in judovsko časopisje očitno slepiti in s škandali boljše namere zatreti. O tem bomo še govorili.

Na Ogrskem je ljudstvo nad judi vedno bolj razkačeno; sodnije še vedno preiskujejo umor Tisa-Eszlarski.

Na Ruskem se je pripetila velika nesreča na železnici, ki drži iz Moskve v Kursk. Med viharjem se je prekucnil vlak 14 sežnjev globoko. Življenje je izgubilo okoli 100 ljudij.

Cesar Viljem je prišel v Avstrijo v goštinske kopeli.

V Egiptu skušajo napraviti mir. Angleži so zdaj v Aleksandriji in ostro postopajo proti zločincem. V Kairu ni bilo še pomorov, kakor v Aleksandriji, pač pa v drugih krajih, in tudi v Kairu preti nevarnost od dne do dne. Mnogo Evropejcev, ki so ostali rajši pri svojem imetji, je bilo umorjenih.

V Carigradu je še konferenca; ta ponuja Turčiji oblast, da naj v Egiptu napravi mir. Ali tako pogajanje je nečastno, in slišati je, da se vendar Anglija in Francoska pooblastiti, da boste onedve skrbele za mir s svojimi vojskami. Napravljenih imate obe veliko tisoč mož. Hudo je vse zapleteno, v tem pa je Egipet potrt in obubožan za mnogo let.

Domače stvari.

„Soče“ zadnjo številko so nam zasegli, ko se je še le polovica tiskala, in sicer zarad uvodnega sestavka „Potržaških volitvah.“ V tem članka so bile vse merodajne strani označene in dan tudi odgovor g. Nabergoju kot načelniku pol. društva „Edinosti“. Ker je primeren odgovor najjasneji samo v enaki sestavi, z druge strani pa nam je bila taka sestava zabranjena, ne bomo g. Nabergoju v „Soči“ odgovarjali, ampak dobi on odgovor drugod.

„L'Eco del Litorale“ je bil tudi pa v soboto zasežen.

Deželni zbor goriški je imel danes ob 9. zjutraj svojo XI in poslednjo sejo v tem zasedanji. Ob 10 in pol uri je bil dnevni red dovršen, in ko se je še enoglasno glasovalo za vpeljavo ital. in slov. kot učnega jezika v naše srednje šole na nujni predlog poslanca Dottorija, vstane predsednik dež. glavar dr. pl. Pajer, pregleda v kratkih potezah 6letno delovanje dež. zbora, se zahvali tudi Slovencem slovenski, da so v narodnem oziru složno postopali, in potem zakliče ves zbor Živio! vviva! presvitlemu cesarju. Na predlog grofa Coronija se je zbor predsedniku zahvalil za nepristransko, ročno in modro vodstvo, in predsednik, zagotovivši, da je po svojem prepričanji deloval v blagor dežele, zaključi sejo in razpusti zbor.

Presvitli cesar je podaril pogorelcem v Velikem Cerovcu 500 podpore.

Cesarjevič Rudolf pride k razstavi v Trst in bo bival v Miramaru.

Bar. Depretis, trž. namestnik, je bil prišel oni vtorek kot dež. poslanec goriški letos prvi krat k 6. seji. Bil je v Gorici tudi dne 5. seje prejšnji vtorek, pa se zborovanja ni vdeležil, ko so pokopali naši „levičarji“ dr. Tonklijev predlog o volilni spremembi

Stare petake bodo vsled ukaza fin. min. zamenjavale do konca tega leta poleg osrednje denarnice na Dunaji in Pešti tudi deželne finančne denarnice.

G. dr. Maurovich je za župana goriškemu mestu od cesarja potrjen.

V Gorici so slišali v ponedeljek zjutraj ob 8. in pol uri tudi potres, trajajoč nekaj sekund.

Ponedeljek 17. t. m. je bil čuti v Biljak močan potres okol 5. in zopet potem proti 9 uri zj.

Podmelec. Ponedeljek dne 17. t. m. bil je tukaj trikrat potres: baje zjutraj ob 3, dalje ob 4 urah 14 min. in poslednjič ob 8. urah 36 min. Najmočneje se je potreslo poslednjič. Pričel je nekako od jugozahoda.

Vabilo. Pod pokroviteljstvom Njeg. Cesarske visokosti: Cesarjeviča Rudolfa stoječe slovansko podporno društvo v Trstu bo dne 10. septembra t. l. slovesno obhajalo blagoslovljenje društvene zastave.

K tej izredni, veliki svečanosti je odbor tudi naše bralno in podporno društvo povabil. Naša skrb je tedaj, da odpošljemo k tej svečanosti mnogobrojno deputacijo, da s tem pokažemo bratsko naše mišljenje. Prav bi bilo torej, da bi se, po mogočosti, vsi društveniki združili in dne 10. septembra skupno odrinili v bližnji Trst, kder bi se deležili izredne krasne svečanosti in velikega praznika nam bratskega Tržaškega podpornega društva, ob enem pa si ob tej priliki ogledali tudi Tržaško veliko obrtnijsko — kmetijsko razstavo.

Kdor izmed naših drustvenikov namerava obiskati razstavo, naj to odloži do 10. septembra.

Prošeni so torej vsi društveniki, kateri nameravajo udeležiti se te svečanosti, da o pravem času odboru blagovolijo naznaniti svoj namen, da bo odbor zamogel vse potrebno (za žnižanje potninskih stroškov) prirediti. Odbor slov. bral. in podpornega društva v Gorici.

Mil. škof Glavina je bil pret. torek v Gorici da se pokloni prevzviš. knezo-nadškofu. 29. t. m.

Dalje v prilogi.

Priloga k 29. štev. „Soče“.

pride v Trst kot škof tržaško-koprski in 6. avg. bo svečana instalacija njegova.

Potres je bil v Ljubljani in okolici v ponedeljek na vse zgodaj in potem večkrat do večera. Bil je vmes prav močan, škode pa vendar ni znantne nikjer. V Trstu je bil tudi precej hud, pa brez škode. Iz Zagreba ni slišati nič hudega.

Nj. visokost cesarjevna Štefanija je sprejela mesto kumice pri blagoslovljenju zastave „podpornega društva“ v Trstu. To je vesela novica, toliko bolj, ker doslej ni imelo še nobeno slovensko društvo takó izrednega odlikovanja.

Razstava tržaška se otvori 1. avgusta. Živinsko razstavo pa opuste, ker se je oglasilo premalo razstavnikov. Škoda za našo pokrajino! Hrvaška bo dobro zastopana na razstavi; Hrvatje imajo svoj kaj krasen paviljon. — Razstavo odpre nadvojvoda Karol Ludevit osebno.

Premije lepim konjem se bodo letos delile in sicer v Tolminu 15. sept., v Gradiški 16. sept. in v Pazinu 19. sept. Denarne premije znašajo po 10-35 gl., druge vrste nagrade so pa srebrne medalje.

Razglas. S podporo visokega c. kr. kmetijskega ministerstva priredi letos tukajšnje c. kr. kmetijsko društvo naslednja kmetijska predavanja: 1. Kako mora biti hlev vrejen, da zadostuje vsaj deloma zdravju živine. 2. Kako se mora z gnojem v hlevu in gnojišči ravnati, in kako mora biti gnojišče vrejeno. 3. Kako umno s travniki ravnati, da se več krme pridela, in eventualno 4. Kakšen vpliv imajo gozdi na dober razvitek in napredek kmetijstva. Predavanja bodo v teh krajih: dne 24. septem. v Čepovanu, dne 23. julija na Banjščicah Sv. Duha, dne 30. julija v Grgarju, dne 6. avgusta v Ročinji, dne 13. avgusta pri Sv. Luciji na Mostu, dne 15. avgusta v Cerknem, dne 20. avgusta v Šempasu, dne 27. avgusta v Vipolžah, dne 3. septembra v Doberdobu, dne 8. septembra na Srpenici, dne 9. septembra v Bovcu, dne 17. septembra v Zgoniku.

Predaval bode gospod France Žepič, pristav deželne kmetijske šole, in sicer vsakrat zjutraj po sv. maši in popoludne po službi božji. C. kr. kmetijsko društvo. V Gorici, dne 8 julija 1882. Predsednik Coronini.

Naznanilo. Javna skušnja gojencev deželnega zavoda glnhonemov goriško — istrskih bo letos 31. t. m. od 9 — 12 ure predpoldnem.

Vodstvo.

Prihodnje seje porotne sodnije se pričnejo v Gorici 4. sept., v Trstu 1. sept. in v Rovinju 2. sept.

Volitev enega dež. poslanca v istrski dež. zbor bo 2. avg. v koprsko-buzetskem okraju za kmečke občine. Tu bo treba agitacije proti istrski „Irredenti“. Bog daj Slovanom zmago!

Pri tretjem srečkanji občinskega posojila za mesto Goriško so se 1. jul izsrečkale: obligacija za 1000 gl. št. 121; obligacije po 100 gl. s št. 306, 333, 484, 737, 778, 995, 1083, 1171, 1189, 1478, 1562, 1567, 1773, 1973, 2004, 2044, 2137, 2288. — Obligacije se izplačujejo pri mestni denarnici in pri podružnici c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda v Trstu, po določbah, na obligacijah zaznamovanih.

Aleksandrinci, to je Evropejci, ki so doslej bivali v Egiptu, raztrosili so se na vse kraje, in jih je mnogo došlo tudi v Gorico in okolico. V Gorici so vsa stanovanja pobrali in pohištva podražali. V Biljah jih je toliko, da so ono nedeljo na svojo roko še ples pripravili, in plačujejo za vsako majhno sobico veliko mesečnino.

Povožena je bila predzadnjo soboto okol 6. ure po poludne na cesti zraven Bilj neka stara beračica iz Lokvice na Krasu; reva je bila vsa pomeščena in koj potem v bolnišnico „usmiljenih sester“ v Gorici peljana. Voz, pod kterega je prišla, je bila pokrita kočija za 4 osobe s par belo sivkastimi konji, v kočiji je sedel nek gospod, kočijažu spred je bilo videti, da se nekoliko zblje, gonil je naglo. Ko je beračica pod konje in voz prišla, ni ustavil kočijaž, ampak še le prav vdaril po konjih. Takó se ni moglo zvedeti, kdo sta tista dva „vsmiljena samaritana“, ne od kod. Le toliko se vé, da je šla ista kočija zjutraj skoz Bilje proti Renčam in na večer zopet skoz Bilje proti Mirnu. Da jih kmalu zavohajo, se ni bati. Y.

Dr. Bazzoni je od cesarja za župana tržaškega potrjen. Ont tede je nbil installiran z dolgim govorom namestnikovim. Depretis priporoča mestnemu svetu pravičnost tudi nasproti „drugi narodnosti“; Bazzoni obečuje pa lojalnost do dinastije.

Za tržaško razstavo so železnice, zlasti tudi južna, vožnjo znižale vsaj za tretjino navadne cene.

Na Koroškem terja viša šolska oblast, da ji dopisujejo krajni šolski sveti samo v nemščini. Torej Slovenec koroški nikakor ne sme občevati o šoli v svojem jeziku. Drž. našim poslancem se še obilo, obilo dela ponuja.

Slovensko društvo na Štajerskem prejelo je od vlade potrjena pravila. Zborovati sme v vsaki politični srenji (občini) na Štajerskem.

Dijaki osmošolci v Mariboru in Celji so jako slabo prestali skušnjo zrelosti, povsod so jih čez polovico vrgli. „Slov. Gospodar“ pristavlja: „Profesoriji so baje mnogo krivi“.

Na Koroškem bodo imeli tri volitve za deželni zbor, ker so položili svoje mandate gg. Pongratz, Otič in Petretz. Na mesto prvih dveh nameravajo konservativci 31. t. m. voliti gg. Pötscha in Sajovica, dva vrla, poštena moža. Izpraznjeno je tudi mesto drž. poslanca.

V Ios. Iurčiča rojstni hiši na Muljavi pri Zatičini vzidajo 15. avg. spominsko ploščo. Upati je, da bo svečanost velika in dostojna pokojnika, katerega zasluge narod naš vedno bolj spoznava in ocenjuje.

G. Iv. Šolarju, šols. nadzorniku v Zadru, kakor poročajo, povrača se zdravje in ni več v nevarnosti.

Šolske stvari. Letno poročilo gimnazije ljubljanske ima na čelu spis prof. dr. Nejedlega „Zur Theorie der Sinneswahrnehmung.“ Učencev je bilo začetkom leta 670, na koncu pa 613. Med njimi je bil 1 jud in 1 protestant. Za Nemce je bilo vpisanih 146, za Slovence 457. Italijanov je bilo 7, Čehi 3. Z odliko je šolo izdelalo 57 učencev, prvi red jih je dobilo 359 (lani) 379), dvojko 60, trojko 43 (lani 28). Ustanove je vživalo 126 učencev v znesku 9900 gl. 53 kr.

Poročilo realke ljubljanske obseza spis prof. Profta „Zur Bestimmung der Krümmungslinien einiger Oberflächen“. Učenci so bili konec leta 203 (lani 221). Za Nemce se jih je vpisalo 93, za Slovence 85 (lani 91). Italijanov je bilo 21, Hrvata 2, Čeh 1, Francoz 1. Z realko združeno obrtnijsko šolo je obiskovalo 157 učencev.

Poročilo novomeške gimnazije (Rudolfovo) prinaša razpravo: „Der absolute Genetiv bei Homer von Joh. Teutsch.“ Učencev je bilo 175, od teh 159 Slovencev, 1 Srbo-Hrvat in 15 Nemcev. 17 učencev je šolo izvršilo z odliko, 100 s prvim redom, 25 z dvojko, 13 pa s trojko. Podporno društvo dijakov ima 3000 v vrednostnih papirjih, 310 gl. pa naloženih v gotovini.

Narodni učitelji ptujski, ormožki, rogački so imeli v Ptuji na Štajerskem shod in izrekli z ogromno večino glasov, da v malih šolah razven materinščine ne gre učiti nobenega tujega jezika; kajti preveč je drugih predmetov, ki so otrokom potrebni. Teh se ima pred vsem učiti in sicer s pomočjo materinega jezika.

„Šola“, glasilo goriških učiteljev, je stopila z zvezkom, ki je ravno izšel, v svoje III. leto in obseza: Povesti iz goriške zgodovine (dalje). — Krajepis (konec), ki je učiteljstvu izročen kot zgled, da si snujejo krajepise onih okolic, kjer poučujejo — Računstvo — V kteri meri je ljudskemu učitelju jezikoznanstva treba? — Dopise — Pregled ljudstva po omiki (od 31. dec. 1880 — Število ljudskih šol na Goriškem. Poslednje razkazuje v l. 1882 to-le: Gorica ima 1 šestrazredno šolo (brez c. kr.), Gradišče 1 petrazredno, v vseh krajih je 10 štirirazrednic, 9 trirazrednic, 32 dvorazrednic in 82 enorazrednic. Skupaj je rednih šol 135, šol za silo pa 61. Število rednih učiteljev in učiteljic je 229. V Gradiščanskem okraji imajo največ večih ljudskih šol (4 štirirazrednice, 8 triraz. in 16 dvorazrednic.

Matica slovenska je imela občni zbor 14. jun. l. l. Navzočih je bilo okoli 50 društvenikov. Na predlog dr. Vošnjakov je bil od občnega zbora vseučiliščnega prof. Kvičala enoglasno izvoljen za častnega uda Matice slov. v hvaležnost, ker se je ta učenjak v šol. odseku drž. zbora trudil in potegoval tudi za slov. srednje šole. On je izdelal tudi šolsko poročilo, katero je tudi „Soča“ pred tedni objavila. Prof. Kvičala je častno izvolitev sprejel in se zahvalil. Matica mu pošlje krasno diplomo.

Matica sl. imela je 31. dec. 1880 premoženja v gotovini 44006 gl. 52 kr., v obligacijah pa 9760 gl. Upravni stroški znašajo 7218 gl. 4 kr. Dohodkov je bilo skupaj 4303 gl. 20 kr., stroškov pa 1200 gold., in ostaje za izdavanje knjig (za spise in tisk) 3103 gl. 20 kr. Voliti je bilo treba več odbornikov, izvoljeni so bili po števila glasov v tem redu: Pleteršnik, Erjavec, Levec, dr. Svetina, dr. Zupanec, Vilhar, Zupančič Vilj., Wiesthaler, Senekovič, Hubad, Šuklje, Keržič, Marušič, dr. Jarec, Robič, Žolgar, Majcigar in Š. Gregorčič.

Pravila so se izročila odboru v pretres do drugega občnega zbora. Obveljal je predlog prof. Šukljeta s pristavkom dr. Zarnika in se glasi: Odbor se ne deli v dva pododbora, ampak volita se dva odbora, književni in gospodarski odbor vsak s svojim podpredsednikom. Prvi naj ima 14 in drugi odbor 6 udov. Ti udje se volijo pri velikem zboru odločno za vsak odbor posebe. V književni odbor se volijo samo slovenski književniki.

Vest, da ima „Narodni dom“ s časom postati lastnina Mat. sl., se vzame na znanje, in sklenilo se je, naj bi v odboru „Nar. doma“ sedel tudi zastopnik Mat. sl. S tem je bilo živahno zborovanje pri kraji. 5. jul. bila je 56. seja Matičnega odbora. Odbor ukrene, da se obesi v primernem okvirji podoba pok. predsednika dr. Jan. Bleiweisa vit. Trstoniškega, krasno izdelana od g. Franketa v Kranji, v Matični sobi poleg Tomanove in Costine. Izvolijo se potem (vsi per acclamationem): za predsednika gosp. župan Peter Grasseli, za I. podpredsednika g. prof. Marn, za II. podpredsednika g. prof. Levec; za blagajnika g. Iv. Vilhar; za pregledovalca društv. računov gosp. L. Robič; za ključarja g. ravnatelj Praprotnik in g. prof. Wiesthaler; za verifikatorja g katehet Ant. Kržič in gosp. prof. And. Senekovič.

V književni odsek se na to izvolijo gg. odborniki: Erjavec, Gregorčič, Hubad, dr. Jeglič, Klun, Kržič, Levec, Marn, Pleteršnik, Praprotnik, Senekovič, Stegnar, Šuklje, Tomšic, Urbas, Vavru, Vodušek, Wiesthaler, Zupančič. A v gospodarski odsek: Grasselli, dr. Jarec, Klun, dr. Poklukar, Robič, Tomšič, Vilhar, dr. Zupanec.— Književni odsek se takoj ustanovi ter si gosp. prof. Marna izvoli za prvomestnika.

Odbor ukrene, da se vsakemu kdor iz letnika postane Matici ustanovnik, pošljejo vse knjige, kolikor jih ima Matica iz prejšnjih časov na razpolaganje. —

Od beneške meje so nam poslali plakat, ki se prilepija po Čedadskih (Starega mesta) zidovih in po gostilnah z ital. in slovenskim tekstom. List priporoča razne reči tamošnjega lekarničarja („Jul. Podrecca“) za okolico čedajsko in S. Petra na Nediži, z naznanilom, da je v tej lekarni tudi „človek, kateri razume in dobro govori slovensko narečje.“ Slov. rodoljub nam je poslal ta list kot „kaj redkega“, in mi pristavljamo, da taki plakati celó v Gorici niso kaj navadnega, ker laškim liberalcem kazé preveč očí. Tu namreč učé Slovence varčnosti, češ, da bi preveč potrosili za slovenske tekste poleg italijanskih. Goriška mestna gosposka se ve da tiska svoja naznanila samo v italijanščini, ker je varčna: zato je pa toliko prihranila, zlasti v poslednji zlati dobi, odkar se zove Travnik „Piazza grande“ itd.

Temeljni kamen za kapelo sv. Cirila in Metoda poleg cerkve Jezusovega Srca se je v Ljubljani slovesno položil.

„Kmetski prijatelj“ (lucus a non lucendo) se hoče imenovati list, katerega bo v Celji izdajal zagrizeni nemškutar odvetnik dr. Glantschnigg v Celji. Prva št. izide 16. jul., t. j. na dan, ko se Nemci in nemškutarji zberejo v nemškutarskem Celji na svojem Parteitagu. Istega dne hočejo Slovence in slovenščino in zarad te ministra Pražaka obsojevati, z druge strani pa s „Kmetskim prijateljem“ naše kmete slepiti in zapeljevati.*) (Iz zaseženе številke).

Gospodarstvo.

O vinski razstavi v Dornbergu poroča g. vodja Povše v „Gosp. listu“ št. 5 takó: Poskušenj je bilo 48, katere vse so kazale, da je pravilno umno kletarskvo uže dobršno in vsestransko v tej občini razširjeno. Letos je komisija se prepirala, ali ima dotične vino res kaj cika, ali ne, tako ostro kakor na velikih razstavah se je pri razsodbi postopalo, pred leti bi bila taka vina, katerim se je letos očitalo, da imajo neko nagnenost na cik, gotovo ušla ostri kritiki. To kaže, da vedno gre na bolje, in komisija prav stori, da vedno sleherno leto ostreje razstavljena vina presoja.

Od 48 poskušenj je komisija odredila v pohvalno vrsto 22, gotovo veliko število, in iz teh ste dobili darili (cekine darovane od vinorejskega društva) vinski poskušnji gg: Sinigoja in Bandelna, v 3 vrsto manj dobro vvrščenih bilo je le 5 poskušenj.

Veselilo nas je videti tudi razstavljenih več poskušenj črnega vina, o katerih se je kaj pohvalno razsojevalo, tako da je drugo darilo odločilo se črnemu vinu, katero je bilo tako harmonično v svojej dobroti, ne pretrpko, ne prekislo, dovolj močno, lepo dišeče, temne boje, da se sme z vso pravico meriti z mar-

*) Graška namestnija je Parteitag v Celji prepovedala, z razlogi, da ni dovoljeno dražiti spodnještarskih Slovencev. Vendar, vendar! Ur.

sikaterim francoskim črnim vinom, katero se za drag denar prodaja v boteljah, še posebno pa z ubogim Vöslaverjem, ki nikdar ne bo dosegel take snovi, kakoršno imajo naša boljša črna vina. To vino in tudi druga pa so dokazala, da bi naši vinorejci ne smeli pozabiti na množitev tudi črnih vin, ker ta so navadno višja v ceni in nidkar nas ne bodo mogli prekositi v pridelovanji črnih vin severni vinorejci, ki nam pač pa bodo še dalje časa v prednosti s svojimi belimi buketnimi vini. Zastonj se bo trudil severni vinorejec pridelovati temno črno vino, kakoršno nam naše trte refošk, merzamin, burgunder, bordò donašajo; naše obnebje in naša zemlja je za to, in zato izkoristujmo to od Boga nam podeljeno naravno prednost.

In tako zamore velezaslužno društvo Dornberško z mirno vestjo poslati v razstavo Tržaško svoja pohvaljena vina ter upati, da pridobi svojim vinom kredit, brez katerega dandanes ni kupčije.

Tudi nam se dozdeva opazka mnogih gospodov obiskovalcev te krajne raztave vmestna, da bi tudi druge občine Goriško-Vipavske doline posnemale vrlo Dornberško občino, in morda bi se v bratski slogi zamogla prihodnje leto prirediti **občna raztava obsegajoča celo Goriško-Vipavsko vinorodno dolino**, ter gotovo bi tako dobro organizovana in primerno razglašena razstava obilno tujih obiskovalcev iz daljnjih krajev, s Kranjskega in morda tudi s Koroškega privabila; s tem pa bi le prodobili prijateljev, kupcev našim vinom.

Naj bi ta nasvet našel odmev v domoljubnih, za vse dobro in blago vnetih srcih naprednih vinorejcev. Korist takega podvzetja je jasna!

Tržno poročilo

V Gorici, 21. julija 1882.

Kolonijali. Kava: Moka gld. 168—170; Ceylon ena po gl. 138—146, druga (Perla) 162—164; Portoriko gl. 128—136; Malabar gl. 108—116; St. Domingo gl. 104—106; Rio fin gl. 100—102 in srednji gl. 85—93; Santos spodnji in fin gl. 96—102, Sladkor raf. domač gl. 51—53; Melis gl. 47.50—48 tolčen gl. 45.50—46.

Sadje. Rožiči gl. 10—12; mandelji gl. 94 — 100; grozdje suho (opaša) gl. 34—36; sultanina nova gl. 54—60.

Mast, sir in olje. Maslo gl. 80—94; mast ogerska gl. 83—85; slanina domača in ogerska gl. 80—87; sir pijačentinski, star gl. 140—180; pekorin gl. 140—148; sir bovški star gl. 115—120 in letošnji gl. 78—80; olje olivno (oljčno) najfineje gl. 70—72, fino gl. 64—66, srednje gl. 54—58; Corfù gl. 50—58; Raguza gl. 44; istrsko gl. ——43; petrolej v sodcih gl. 15.25—15.50, v zabojih gl. 18.50 —19. Vse navedene cene po 100 kg. (kil., kvintal).

Žito, moka in riž. Pšenica hekt. (100 litrov) gl. 8·90—9·20 sirk gl. 7—7.50; rž gl. 7.50—8; ječmen pehan (kaša) gl. 10—10.25; oves gl. 4—4.20; fižol gl. 9—11. Kdor hoče preračuniti na staro mero, naj računi 31 litrov star pol., pri ovsu 5 lit. več. Riž (rajž) je najfineji 100 kil. gl. 23—25, drugih vrst pa po gl. 19.22, 18—19 in 15.50—16. Moka št. I 100 kil. gl. 20·30, II gl. 19.30, III gl. 18.30, IV gl. 16.60, V gl. 14.30, VI. gl. 10.20. Otrobi z vrečo 100 kil. drobni gl. 5, debeli gl 5.20.

Spirit in vino. Žganje domače hekt. gl. 46.—48, špirit raf. gl. 37.—38; vino črno gl. 24—26; belo gl. 22—24.

Poslano.*)

Pojasnilo,

kako so se rodile sanje, priobčene v odprtem pismu plebejca, sicer Slovenca po rodu, a ne plave krvi v štv. 27. „Soče".

Čudni sanjar se imenuje Vinko Gregorič in je v Prvačini doma.

Kdor je bral poslanico, obsegajočo njegove sanje, sodil je lahko po obliki in vsebini, da se je moralo gosp. pisatelju kako kolesce zmesti v črepnji, sicer bi ne mogel niti v sanjah kaj tako budalastega skvasiti, nego je skvasil v članku, poslanem v javnost. —

Vendar kaže sklep poslanice očitno hudobno namero obrneno proti meni, in ker mi je do tega, da se ne vzbudi med čast. p. n. čitatelji „Soče" kak neopravičen sum, hočem tu kratko in točno pojasniti, kaj je gosp. pisatelju zakrivilo žalostno duševno stanje, o katerem spričujejo njegove zblojene sanje.

Gospod sanjar se vêde, **kakor bi bil on moj klijent**, in kakor bi ga bil jaz, da rabim navaden izraz, na meh odiral.

*) Pod tem naslovom ni uredništvo odgovorno ne za vsebino, ne za obliko.

A to ni tako, kajti jaz nisem nikdar naklonil osebi z imenom Vinko Gregorič svoje odvetniške pomoči in je tudi ne želim nakloniti. Zastopal sem pa in zastopam še danes trgovsko firmo, kateri dolžuje g. Gregorič uže od l. 1879 nek znesek — **in za tem grmom tiči zajec.** Ker niso večkratni, prijazni opomini nič hasnili, trebalo je postopati po sodnijskem potu. Na podlagi sodbe tukajšnje c. kr. okrajne sodnije od 17. junija 1880 št. 8737 napotil sem **po upnikovem naročilu**, kakor je moja odvetniška dolžnost, eksekucijske stopinje, katere so dozorele do mobiljarne dražbe.

Videti je, da je po c. kr. okrajni sodniji izvêdena eksekucija razburila glavico duhovitemu pisatelju. Zato se zdaj v svojem onemoglem srdu razpasuje nad menoj v poslanici, koja je zares „unicum" te vrste.

Da pa še bolje označim bistroglavega poslaničarja, naj dodam še to. Ko je botela sodnijska komisija dne 20. aprila t. l. ceniti po sodnijskem obhodniku zarubano blago, pogrešala je eno kravo, enega konja in dva prešiča, katere je g. Gregorič po izpovedi svoje soproge, dasi so bili sodnijsko zarubani, prodal. Vsled tega je c. kr. okr. sodnija odstopila pisma državno-pravdniškemu opravniku, da po kazenskem potu postopa proti g. Gregoriču zaradi vnezvestenja.

„Tuto jest factum", bi rekel Ceh, in g. sanjarju je na voljo dano, da ovrže resnico. Jaz ga komaj poznam, nisem bil ž njim nikdar v dotiki in se bom tudi zanaprej ogibal te časti.

Gospodje čitatelji pa po vsem tem lahko sodijo, kako so se rodile čudne Gregoričeve sanje; ni treba ciganke, da jih raztolmači. Plavokrveni odvetnik.

Javna zahvala.

Od leta 1860 sem po nesreči silno trpel **zarad božjasti.**

Bolezen ta me je nadlegovala, ker sem bil padel s hišnega, tretjega nadstropja. S prva so se napadi ponavljali samo po dvakrat v letu, potem pa od leta 1874 **prav hudo po vsak teden.** Padal sem brez zavesti, škodoval sem si jezik in peniti se mi je začelo s krvjo v ustih, takó da sem bil zares prav pobit človek.

Vsi pomočki, katere smo starši in jaz porabili, niso nič zdali. Potem pa sem izvedel leta 1879 naslov gospoda dr. Silvija Boas-a od bolnika Hochmanna iz Karlsburga (v Sedmograškem), ki, kakor so mi povedali, je bil ozdravljen od božjasti po gospodu dr. Boas-u. Vsled tega sem prosil pismeno gospoda dr. Boas-a, da bi me začel zdraviti po svoji čudoviti metodi. Hvala Bogu, to je bila največa sreča, ktere sem mogel biti deležen; kajti zdaj vživam zopet zdravo življenje.

Eno leto je že, odkar me božjast ni napadala, čutim se v obče kot prerojenega na vsako stran, kot najzdraveji človek.

Iz hvaležnosti potoval sem ta mesec k gospodu dr. Boas-u in sem mu izkazal osebno svojo hvaležnošt. Naj se pač obrnejo vsi, ki trpé zarad krča ali nervoznosti, v božjem imenu **zaupno** do g. dr. Boas-a.

Josip Gáspár,
zasebnik.

Josip Gáspár
Kronstadt

Da je gospod Josip Gáspár to izjavo tukaj storil uradno in lastnoročno podpisal, se potrjuje.

Kronstadt, 31. oktobra 1881
Za mestno glavarstvo
Aleksander Szaboz,
policijski komisar.

Pečat
mestnega glavarstva
Kronstadt.

POZOR!

Božjast. Oni, ki bolehajo zarad krča ali živcev, in vsi ki se zanimajo za take bolezni in **iščejo gotovega zdravila**, naj si zaupno priskrbé brošuro **dr. Boas-a.**
Brezplačno in franco jo razpošilja
DR. BOAS
Paris, Avenue Kléber, 10
Champs-Elysées.

gela Parlagi, prej firma Brachfeld et Wellisch München, zdaj Paris Avenue Wagram, 29 ne razpošiljajo več moje brošure, ker sem jim jo **odtegnil.**

Išče se oskrbnik, izvedenec v poljedelstvu, vinoreji in sadjereji; bistvena pogoja: poštenje in zvestoba.

Pismene ponudbe naj se pošiljajo na uredništvo „L'Eco del Litorale" z naslovom: **Rarità.**

Le enkrat

se ponuja tako dobra prilika; da se more izvrstna ura za **polovico** cene kupiti.

VELIKA RAZPRODAJA

Po vsej Evropi nastale političnе razmere se tudi Švice niso ognile i zato se je mnogo delalcev izselilo, vsled česar se rušijo tudi fabrike. Tako je i prva najznamenitеja urarnica, katero mi zastopamo, zdaj zaprta i nam poverjena razprodaja njenih izdelkov. Tako imenovane Waschington žepne ure so najboljše ure na svetu, izvenredno krasno vrezljane i vezene i po amerikanskem sestavu napravljene.

Vse ure so na sekunde repasirane i mi dajemo poroštvo za vsako uro na 5 let.

Za dokaz gotovega poroštva i stroge solidnosti se s tem javno obvezujemo, da hočemo vsako uro, ki ni povolji, nazaj vzeti i zamenjati

1000 žepnih remontoir ur, navijajo se brez ključa, s stalnim zaklopcem, izvenredno točno na sekunde regulirane, razen tega po novem načinu elektrogalvaniški pozlačene, z verižico, medaljonom itd. poprej gld. 25, zdaj ena le po 10 gld. 20 kr.

1000 krasnih ur na kotvo iz srebro-nikla, na 15 rubinih, z emajliranim kazalom, za sekunde, kristalnim plošnatim steklom, poprej gld. 21, zdaj ena le gld. 7.25, vse na sekunde repasirane.

1000 ur na vreteno, z izrezanim zaklopcem in srebronikla, kristalnim plošnatim steklom na 8 rubinih, najnatanjčniše repasirane, z verižico, medaljonom i žametnim etuijem, poprej gld. 15, zdaj ena le gld. 5.60

1000 ur na kotvo, iz čistega 13 lotnega srebra po c. k. puncovnem uredu pregledane, na 15 rubinih, razen tega električno pozlačene, najnatanjčniše regulirane. Te ure so poprej stale 23 gld, zdaj pa stoje le gld. 13.40

1000 Washington remontoir žepnih ur iz pravega 13 l. teškega srebra, po c. k. puncovnem uredu pregledane. Poroštvo se daje, da so najtočniše na sekunde repasirane, notranja sestava je iz nikla i teh ur ni treba nikoli popravljati. Taka ura je veljala poprej gld. 35, zdaj pa se dobiva za neverjetno ceno 16 gld. Razen tega se dobiva z uro vred zastonj verižica, medaljon, etui iz žameta i ključ.

1000 pravih zlatih ur za gospó, na 10 rubinih, prej 40 gld., zdaj 20 gld.

1000 remontoir ur iz pravega zlata za gospode ali gospé, prej 100 gld., zdaj 40 gld.

650 ur za zid z najlepsim emajliranim okvirom in bitnim kladivom, poprej 6 gld. 75 kr.

650 ur budilnic z udarcem, ki prav dobro tolče, najnatanjčniše regulirane, tudi pripravne za mizne pisače; poprej 12 gld., zdaj le 4 gld. 80 kr.

650 ur z nihalom v najlepše izdelani visoki gotiški omarici, navijajo se vsacih 8 dni, najtočniše na čas regulirane, izvenredno lepe i krasne. — Ker ima taka ura še po 10 letih dojno vrednost, ne imela bi se v nobeni hiši pogrešati, posebno ker je taka res krasota sobi, Take ure so poprej veljale po 35 gld., zdaj pa izjemno le 15 gld. 75 kr.

Kadar se naročujejo ure z nihalom, treba je priložiti zagotovščino. Napis:

Razprodaja ur
urarnice Ph. Fromma
Dunaj, Rothenthurmstrasse št. 9, partere

Za svojo **štacuno s papirjem** in **pisno pripravo** iščem vrlega, v teh strokah izvedenega

POMOČNIKA,

ročnega prodajalca, prirejevalca in **slov. jezika** veščega. Sprejme se tudi praktikant.

J. GIONTINI v Ljubljani.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprošto in naravno zdavilo je prava dobrodejna pomoc in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratniše **želodčne** bolesti. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemoroide, proti boleznim na **jetrih** in na **vranici**, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper srcopok ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbe in pošiljatve pa edino v lekarnici **Cristofoletti v Gorici. v Trstu** v lekarni **C. Zanetti** in **G. B. Rovis.** in v lekarni **Alla Madonna** v Korminu.

Ena steklenica stane 30 novcev.

Izdajatelj in odgovorni urednik: F. PODGORNIK. — Tiska: „Hilarijanska tiskarna" v Gorici.